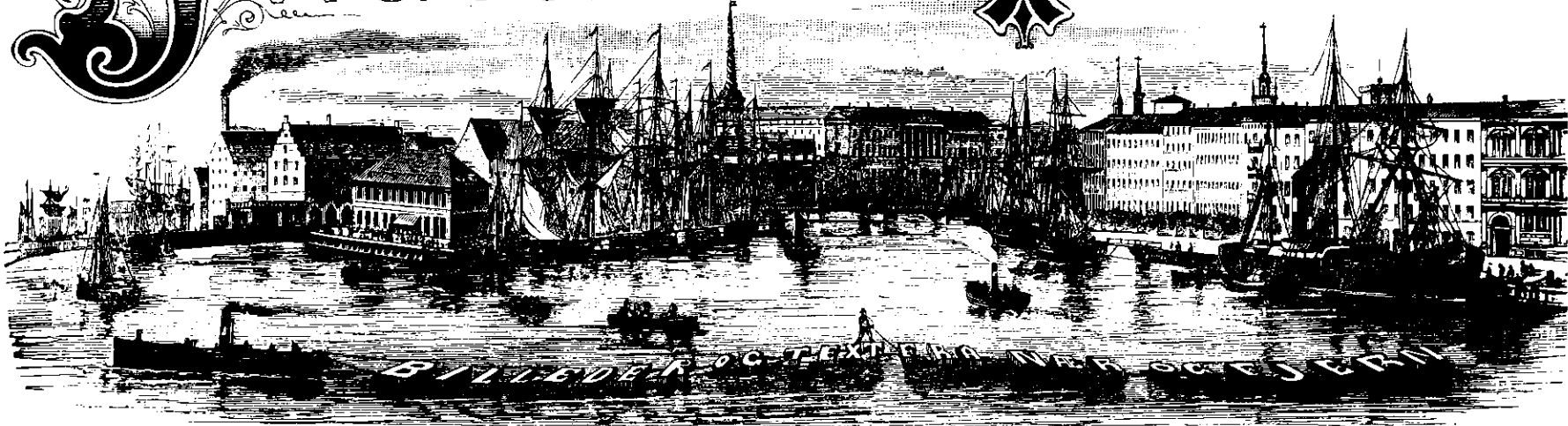

Illustreret Tidende

Nr. 1235.

Udkommer hver Søndag.

Kjøbenhavn den 27. Maj 1883.

5 Kroner Fjerdingaaret.

24de Bind.

Indhold.

Peder Goth Thorsen, af O. Nielsen, med Portrait. — Ny-islandske Digterbilleder af C. Rosenberg. Bjarne Thorarensen, fortsat. — Lubianka-Pladsen og Kitajgorod-Porten i Moskou. — Parti af Kreml med Nikolaj-Paladset. — Til Ruslands Kejserinde, af J. Johansen. — Fia Kunst-udstillingen ved Charlottenborg. IX. O. Herschend: Efteraarsdag i Klitterne. — Et Besøg i Vinkjælderen, af K. Gamborg. — Vandringsfolk, af Forf. til »Munkens«, fortsat. — Amsteg. — Tells Kapel. — En »Gracht« i Amsterdam, af W. Gause. — Til Illustrationerne. — Theatrene. — Litteratur. — Brevkasse

Slægt, der iøvrigt ifølge et Sagn skal nedstamme fra tre Brødre, som strandede ved Blaavandshuk. Imod hvad der paa den Tid var Skik og Brug i Varde, lod hans Fader, der var Rebslager, ham nyde privat Undervisning fra hans tiende Aar, og efter tre Aars Forløb sendtes han til Ribe Latinskole.

Det var ikke at undres over, at Ribe By gjorde et mægtigt Indtryk paa ham. Hans Fødeby var dengang lille og uanselig, med nogle Rækker ensformige

og lave Huse, der omtrent vare byggede samtidig efter et Par store Ildebrande og af hvilke kun en eneste Gaard havde et særlig fremtrædende Præg. Alt var iøvrigt ellers i gammeldags simpel Form, selv rige Kjøbmandsfamilier havde bevaret Fortidens jevne Sæder og talte endnu længe efter det rene Jydsk. Anderledes var Ribe; i flere Miles Afstand forberedte Domkirkens høje Taarn den Rejsende paa noget Storartet, og den brede Nørreportsgade med

de gammeldags, toetages Huse, Aaløbene, der gjen-nemstrømme Byen, den minderige Slotsbanke, der fremtræder i Baggrunden, kan ikke Andet end stemme ethvert modtageligt og barnligt Sind højtideligt. Dette første romantiske Indtryk af Ribe bevarede Thorsen til sin Død.

Efter to Aars Skolegang blev han Student 1828. Han var selvfølgelig i alle Henseender et Dydsexemplar, der passede sin Bog, men der er dog to Ting, han fra sin Skoletid mindedes med særlig Interesse som Noget, der gav en Forud-anelse om de Hørligheder, som fandtes i Videnskabens Rige: hos Overlærer Hansen saae han første Gang islandske Bøger og paa en Udflugt en Runesten. Han blev ogsaa en flittig Student og tog efter fire Aars Forløb theologisk Embedsexamen i Oktober 1832 med første Karakter. De Studier, der siden skulde gøre fuldt Krav paa ham, havde dog tidlig begyndt at gøre sig gjældende, thi allerede 1830 takker hans gamle Rektor P. N. Thorup ham i Ribe Skoleprogram for hans Uddrag af et Haandskrift paa Universitetsbibliotheket og for andre Oplysninger vedkommende Ribe Skolehi-

Peder Goth Thorsen.

De Skildringer, som Digteren Thomas Lange har givet af den vesterjydske Natur og den inderlige Forbindelse mellem denne og dens Sønner, have en dyb Sandhed i sig og finde ikke mindst Anvendelse paa den Mand, af hvis Liv vi her ville forsøge en kort Skildring. Peder Goth Thorsen var, foruden at være en trofast dansk Fædrelandsven, særlig Vesterjyde, og han blev aldrig Kjøbenhavnner, uagtet han havde sit Hjem i Hovedstaden i 55 Aar. Hans sindige, rolige Færd, hans Udholdenhed i at forfølge sine Formaal bar Præget af hans Oprindelse, og ligesom hans afsjælede Lø-geme blev ført tilbage til den Jord, hvor hans Vugge stod, saaledes vedblev hans Sjæl hele Livet igjennem at følge hans Barndoms Hjemstavn og dens Beboere med trofast Udholdenhed. Han er født i Varde den 7. August 1811 og var paa fædrene Side af gammel vesterjydsk Bondeæt, der kan føres tilbage til 1544 som bosiddende i det en Mil Norden for Varde liggende Billum Sogn, hvor Navnene Thor, Tue og Boj afvexlede i samme

Etatsraad, Dr. phil. P. G. Thorsen. R. af D.

storie, der skyldtes Thorsen, »som af egen Tilbøjelighed sysler med litteraire Oldsager«. Mange blev i Tidens Løb de Oplysninger om Ribe Skoles og Bys Historie, som Thorup modtog af Thorsen, med hvem han til sin Død vedblev at staa i fortrolig Brevveksling.

Den 13. Juli 1833 blev Thorsen anden og 1839 første Underbibliothekar ved Universitetsbibliotheket med Madvig til Bibliothekar, hvis belærende og venlige Omgang han meget paaskjønnede. Han var nu ret kommen i en Stilling efter sin Tilbøjelighed, og efterat have gjort sig grundig bekendt med Bibliotheket, kunde han 1834 begynde paa et systematisk Studium af Nordens gamle Sprog og Historie, hvori han med sin sikre Hukommelse erhvervede sig en ualmindelig Kundskabsfyldde, der skulde komme mange Mennesker til gode. I Aarene 1845—46 foretog han med offentlig Understøttelse en Udenlandsrejse, der begyndte i Skaane, hvor han undersøgte Runemindesmærkerne, og over Stockholm og Upsala førte ham til Berlin.

Den 12. Aug. 1848 holdt han i Varde Bryllup med Anne Karoline Debell, og knap to Maanedere efter udnævntes han til Bibliothekar og forblev i denne Stilling i over 30 Aar. Dengang var Bibliotheket paa Trinitatis Kirke loft, og det var ikke noget tiltalende Lokale, hvorfor det var en stor Vinding, da det i Somren 1861 kunde flyttes til den smukke nye Bygning i Fiolstræde. Thorsens bedste Tid var dog allerede da forbi. Bibliotheksarbejdet havde taget paa ham; ved den staaende Beskæftigelse paadrog han sig en Sygdom i Benene, der i Aarenes Løb blev en Kilde til store og vedholdende Lidelser, dertil kom langvarige Sygdomme i hans Hjem, hvilket i Forbindelse med hans naturlige Mangel paa Bevægkraft bevirkede, at efterhaanden det ene Arbejde efter det andet blev lagt tilside. Det var en Tid en Talemaade: »langsom som Velschow«; nu kom det til at hedde: »langsom som Thorsen«. I Forholdet til Publikum havde dette imidlertid intet at betyde, thi nogen saa tjenstvillig og venlig Bibliothekar vil man vanskelig kunne finde. Navnlige gjaldt dette dem, der drev hans Yndlingsstudier; naar han paa Bibliothekets Læsesal saae unge Mennesker sysle med slige Ting, blev disse i Begyndelsen ofte overraskede ved, at Thorsen bankede dem paa Skuldren, nikkede venlig og gik uden at sige et Ord. Hans Forhold til mange yngre Studerende har været i høj Grad frugtbringende for disse; og Forfatteren af disse Linier skal altid være ham taknemmelig for den Opmuntring, som han har viist hans Studier lige fra deres første famlende Forsøg. Det var vel paa Grund af den Jevnhed, der ligger i den vesterjydske Karakter, at Thorsen saa godt forstod at omgaaes Folk, der ikke havde akademisk Dannelse, hvad der ikke altid falder let for Videnskabsmænd; derfor var han afholdt af alle Stænder. Paa sine runologiske Rejser erhvervede han sig mange Venner, og jeg har ofte hørt Bønder og Skolelærere mange Aar efter tale om »Kandidat Thorsen« med en vis Veneration. Det er ogsaa paa Grund af denne Venlighed at han har kunnet faae saa mange Oplysninger om Runestene, thi ved antikvariske Studier gjælder det om at faae det menige Folk til Medarbejdere; men paa den anden Side var det ham selv en stor Glæde, naar Folk fra Landet henvendte sig til ham om Oplysninger, og dette var vist aldrig forgjæves.

Skjendt al Sentimentalitet laa fjernt fra Thorsens Væsen, var der dog i hans Forhold til de Videnskaber, han dyrkede, og til hans særlige Interesser noget af en romantisk Elskers. Naar han om Formiddagen kom i Bibliotheket og nogle Øjeblikke med blottet Hoved hensank i stille Beskuen, fik dette næsten Præget af en Slags Andagt. Denne Hensænkelse blev fra først af fremkaldt af en Beundring for den skønne Reflex af Dagslyset, og siden blev det en Vane, som det saa ofte skeer med ældre Folk. Der var noget Rørende ved at se ham tage kjærtegnende paa en af hans Yndlingsbøger og endnu mere ved at høre ham tale om forlængst afdøde Personer, der havde havt Betydning for Runestudiet. Oldgranskeren O. Worm nævnte han saaledes altid med højtidelig Agtelse. Fru Sidsel Bryske var hans Inkination, som han udtrykte sig, thi hun havde ejet hans kjære Runehaandskrift og sørget for dets Bevarelse i Fremtiden ved at skjænke det til en lærd Mand med en egenhændig Paaskrift med Runer. Han opnaaede ogsaa for faa Aar siden at kunne udgive en Afhandling »Til Fru Sidsel Bryskes Amindelse«. Hans Runeværk er helt igjennem opfyldt af denne inderlige Glæde over hver enkelt Oplysning, som en Runeskrift kan frembyde.

Vi skulle nu gaa over til at tale om Thorsen som Videnskabsmand. Som omtalt begyndte han først med Samlinger til Ribes Historie, men det er en Selvfølge, at hans Fødeby Varde og dens Omegns Historie ikke mindre gjorde Krav paa hans Interesse. Han naaede dog aldrig at faae noget Skrift udarbejdet

om denne, skjendt han for 20—30 Aar siden bebudede det fra Aar til Aar. Det blev ved de Meddelelser, som Wedel-Heinen lod trykke i et nu glemt Tidsskrift; det er let at se, at de saagodtsom alle maa skyldes Thorsen.

Den Forkjærlighed for Studiet af Nordens Oldsprog, som Rask havde fremkaldt, greb snart Thorsen, der som Student hørte hans Forelæsninger. Efter sin Ansættelse ved Bibliotheket havde han daglig den Arnemagnæanske Haandskriftsamling for Øje, og det varede ikke længe, inden han gjorde et alvorligt Studium af dens Skatte, hvorved han tidlig erhvervede sig et hidtil ikke meget udviklet Blik for Haandskrifters Alder, hvori han i sin modnere Alder neppe blev overgaaet af Nogen. I Forening med sin Ven K. Gislason udgav han 1839 Hrafnel Freyngodes Saga som en første Frugt af sine Haandskriftstudier, men Thorsens Hovedinteresse blev snart mere og mere dragen henimod Studiet af Olddansk og de ældste Optegnelser paa denne nordiske Dialekt.

Den første Runesten saae han i Føvling 1827, den samme vanskelige Sten, hvis Gaader han 53 Aar efter saa smukt løste; men i hin Tid fik han følgende alene det højtidelige Indtryk. Senere samlede han efterhaanden under sine Bibliotheksstudier alle de Optegnelser om Runestene, han kunde overkomme, men saae snart, at alle gamle Tegninger vare ubrugelige og at det var nødvendigt ved Selvsyn at overbevise sig om, hvad der egentlig stod. Paa sin Gang til Bibliotheket havde han daglig for Øje de Runestene, der stod opstillede op ad Snelegangen i Rundetaarn, og i sine Sommerferier gjorde han Rejser omkring i Jylland i det Øjemed at foretage Undersøgelser af dem, der endnu vare til i forskjellige Egne. 1838 fik han offentlig Understøttelse til en runologisk Rejse omkring i Landet, men det var en regnfuld Sommer, saa han flere Steder ikke kunde gjøre sine Tegninger nojagtige nok; han havde ogsaa den Sorg, at en Sten i Skjern, der stod paa sin oprindelige Plads ved Gudena og som det under et øsende Regnvejr var umuligt at komme til, et Par Aar efter blev kløvet af Vejvæsenet. Han bragte dog et rigt Udbytte med hjem og kunde Aaret efter som en Prøve udgive et lille Skrift om Runestenen i Sønderjylland over Harald Gormsøns Svigerfader Mistive. Hans Plan var dengang ikke at udgive et saadant prægtigt Værk, som Nutiden kræver, men kun simple Afbildninger af Runetegnene alene, dog selv dertil saae han vistnok snart, at hans Tegninger vare for ufuldkomne og at der var meget at efterse igjen. I de Dage var en Rejse omkring i Landet besværlig og kostbar, og Thorsen har neppe heller dengang havt Tilbøjelighed til de store legemlige Kraftanstrengelser, der ere forbundne med Fodvandring. Udgivelsen af hans Runeværk blev saaledes efterhaanden udsat, men der samledes stadig dertil, og endnu 1845 taler Fin Magnusson ved Fortolkningen af et Par jyske Runestene om Thorsens forventede Arbejde. Men nogle Aar efter fremstod den rette Mand til at fremkalde Thorsens Arbejdskraft, den Mand, paa hvem han kunde anvende Udtrykkene paa Runestenen i Skivum: »Manna bestr i Danmark ok fyrstr« — den bedste og første Mand i Danmark! Etatsraad Regenborg var nemlig 1852 bleven Departementschef i det slesvigske Ministerium, og for denne historiske Mæcenat var det af Interesse at fremkalde et Skrift om Runestenen i Sønderjylland. Ved stadig at holde Thorsen til Hiden, ved at stille Tegninger og alle Hjælpemidler til hans Raadighed, ved hver Uge at gaa til ham og spørge til Værkets Fremgang voxede det langsomt, men sikkert fremad og blev Thorsens Hovedværk, et Skrift, der ved sit fyldige Indhold og sin store Lærdom længe vil bevare hans Navn. Det bærer fuldt ud Præget af Thorsens Ejenommeligheder: hans fuldkomne Nojagtighed, hans Frygt for at sige Andet, end hvad der var kapitalfast, og hans Stræben efter en nojagtig Udtryksmaade, hvorved Sproget med de mange Indskud rigtignok ofte bliver i højeste Grad knudret. »De slesvigske Runemindesmærker« kom dog i een Henseende for sent, nemlig først i det sørgelige Foraar 1864, og man seer af Fortalen, hvor meget Thorsens Fædrelandssind led. Krigens Udfald knækkede hans Arbejdskraft for lang Tid, men efter Nederlaget var det, ligesom der vaagnede et nyt nationalt Liv i videnskabeligt Arbejde. Det blev nu muligt at faae Midler til litteraire Foretagender, som man ikke hidtil havde kunnet haabe paa, og Thorsen behøvede nu ikke mere at rejse selv, men fik i Professor Magnus Petersen en Medhjælper, der kunde give ham saa gode Afbildninger, som Nogen kunde ønske. Derfor kunde han endnu opleve, at hans »Jyllands Runemindesmærker« med fortrinlige Afbildninger kunde se Lyset 1879 og 1880, ja han kunde endnu i sine sidste Aar sysle med de bornholmske Runestene. Texten til »Jyllands Runemindesmærker« bærer dog i flere Henseender Præg af Forfatterens Alder ved Siden af at den indeholder fortrinlige Vidnesbyrd om

hans Evner til Runefortolkning i bedrø Tider. Men selv i hans yngre Aar hindrede hans Forsigtighed ham i at drage de sproglige Slutninger, som Studiet af Sproget paa Runestene ligesom af sig selv leder til; han var ofte nær ved at komme ind paa Forholdet mellem Olddansk og Islandsk, men brød saa af, for ikke at komme ind paa Spørgsmaal, der kunde omtvistes; for Runetegnernes Mangel paa Evne til at give nojagtig Betegnelse af Sprogets Lyd og den deraf følgende Usikkerhed ved alene paa Runeskrifter at bygge sproglige Theorier havde han neppe Øje. Hans Arbejder om Runerne ville altid bevare ham et anseet Navn som den Forsker, der har bragt Studiet mange Skridt videre, og som den, der for det 19. Aarhundrede var, hvad O. Worm var for det 17. Ogsaa i de senere Aar af sit Liv udgav han et Skrift »Om Runernes Brug til Skrift udenfor det Monumentale«, 1877, et særdeles indholdsrigt og interessant Arbejde.

Dette blev udgivet som Tillæg til hans facsimilerede Udgave af »Runehaandskriftet af Skaanske Lov«, et Haandskrift, der formodentlig oprindelig har ført ham ind paa Udgivelsen af de gamle danske Provindslove. 1847 deltog Thorsen nemlig i Stiftelsen af det nordiske Litteratursamfund, der fik en stor Betydning for Udbredelsen af Kjendskabet til Islandsk og Gammeldansk i videre Kredse end hidtil. For dette Samfund udgav Thorsen de to gamle sjællandske og skaanske Love, medens han i de samme Aar, i Begyndelsen af Halvtredserne, for det slesvigske Ministerium fremkom med en Udgave af jyske Lov. Alle disse Udgaver ere udførte med Thorsens store Nojagtighed og Omhyggelighed efter de bedste Haandskrifter, hvorfor det saagodtsom ene er dem, der i de sidste tredive Aar have været brugte ved videnskabelige Undersøgelser. Af ikke mindre Betydning var hans Udgave af de gamle slesvigske Stadsretter 1855 med en grundig og indholdsrig Fortale om de østslesvigske Kjøbstæders ældste Historie, maaske den bedste Undersøgelse, Thorsen har udgivet. Medens hans Lovudgaver ellers fremkaldte almindelig Anerkjendelse, skaffede de ham en Modstander i Udgiveren af Sverigs gamle Lov, Prof. Schlyter i Lund, der endnu 1877 udtaler en bitter Dom over en svensk Forfatter, der har sagt, at der er lagt en sikker Grundvold for Skaanes Lovhistorie ved de omhyggelige Udgaver af Thorsen og Schlyter. Thorsen indlod sig imidlertid ikke i nogen Potemik med Schlyter, om dennes Angreb end vistnok saarede ham stærkt. Polemik var i det Hele ikke hans Sag; man undres derfor ved i hans tidligere Skrifter undertiden at finde temmelig haarde Udtalelser imod enkelte Forfattere, baade imod Kolderup-Rosenvinge som Lovudgiver og imod Rafn som Runefortolker. Som en Art Nemesis kom derfor Schlyters Angreb og en skaansellos Kritik af en yngre Runolog. Ellers er der kun Faa, der have ydet ham Andet end Tak og Anerkjendelse for hans Skrifter, man har neppe endog seet nogen offentlig Dadel over hvad han ikke har ydet. Det er nemlig ikke faa vigtige Skrifter, han Tid efter anden har behudet, men som aldrig udkom. I Begyndelsen af Fyrreerne syslede han saaledes med en kritisk Udgave af Kæmpeviserne; 1850 bebudede han en Udsigt over Nordens gamle Litteratur; nogle Aar senere lovede han en Ordbog til sine Lovudgaver, noget før 1864 arbejdede han paa et Diplomatarium for Hertugdømmet Slesvig fra Tiden før 1375; 1866 sagdes hans Udgave af Anders Sunesøns »Hexæmeron« at være under Pressen; disse Skrifter, der vilde have været smukke Vidnesbyrd om Thorsens Lærdom og Grundighed, bleve aldrig fuldendte, og man maa endda undre sig over, at han dog fik Lejlighed til foruden sine Hovedværker at udføre forskjellige andre Undersøgelser, saasom en fortrinlig Afhandling om hvad der kan vides om det gamle Lejre 1859 og om visse historiske Bestanddele i Sagnet om Holger Danske 1866.

Det er en Selvfølge, at Thorsen var Medlem af en Mængde litteraire Samfund, men neppe var nogen Stilling ham saa kjær, som da han 1866—82 var Formand i det kgl. danske Selskab for Fædrelandets Historie og Sprog. Ved hans Forsorg udgav dette Selskab en Række Kildeskrifter, af hvilke han forsynede flere med indholdsrigge Indledninger og stillede som Fremtidsformaal for Selskabet en Række Opgaver. Det var rørende at se den Kjærlighed, hvormed han omfattede Selskabets Anliggender, og den Glæde, han var opfyldt af over hvert enkelt af dets Skrifter. Han hædredes ogsaa med Tillidskærv af flere andre litteraire Samfund, som Videnskaberens Selskab, den Arnemagnæanske Kommission, Oldskriftselskabet o. s. v. og blev ved Universitetsjubelæet Æresdoktor i det filosofiske Fakultet. Han var Æresmedlem af Foreningen for Skaanes *Forumineu och historia* og formodentlig af flere Samfund. 1853 fik han Titel af Professor, blev 1859 Ridder af Dannebrog, 1863 af Nordstjerneordenen og udnævntes ved sin Afsked 1880 til Etatsraad. Efter at han havde taget sin

Afsked fra Bibliotheket for at give Plads for yngre og friskere Kræfter, tabte hans egne sig efterhaanden, og det har længe kunnet forudses, at hans Dage vare talte. Det var derfor ikke nogen Overraskelse, da det erfarede, at han Søndagen den 6. Maj 1883 var indgaaet til et bedre Liv. O. Nielsen.

Ny-islandske Digterbilleder.

Ved
C. Rosenberg.

Bjarne Thorarensen.

(Fortsat.)

Elskværdigst ytrer sig maaske Digterens Lune i nogle af hans Elskovsdigte. Paa dette Omraade har han givet vort Gude-Billedsprog en ganske suild liden Udvidelse, idet han oftere har brugt Freyas Katte som Sindbillede paa det Gjækkende og Pirrende i Elskoven, der tillige kaster et vist komisk Skjær over Elskeren — det Samme som Sydboerne sigtede til med den vingede Drengs Pil, og hvorfor Nordboerne ellers ikke have noget mythisk Udtryk. Sikkert er denne Opfattelse rigtigere end den, der har villet gjøre Vanadisens Dyr til Sindbillede paa Ovnkrogs-Husligheden; for vore Forfædre have de utvivlsomt staaet som vilde, farlige, om end kjæle og indsmigrende Dyr. Blandt flere Digte, hvori de »Fandens Freyakatte« maa holde for, skal jeg kun anføre dette (»Freyjukettimir«):

Du, som Kjærligheds Kraft i Barm.
Kveldstjerne-Dis, os jager:
naar gennem Sky paa Gyldenkar
i Glands og Pragt Du ager,
de fagreste Dyr Dig drager,
de sødtsnurrende, snefnughvide Katte.

Ej dog gaa de altid i Spand
og Elskovs Dronning drage;
af dem mer Gammen og Gavn forsand
den Guldhaarfagre mon tage:
ej Mus, men Mænd de jage,
og ofte selv hun ud paa Jagt dem sender.

De Himmeldyr paa Hjerte-Jagt
med Jordkatte-Kneb kan spille;
i deres Lure-Kunst er lagt
dog langt mer Adel og Snille:
de bo hos Meer milde,
og under deres Øjenstene de ligge.

Derfra de gav fuldmangen Mand
Meen, han aldrig forvinder;
Eet volder dog mest, at Mage man
til Mesterkatte ej finder:
mens blidt og blødt de spinder,
Ingen de saare, naar han selv ej vil det.

Hvo aldrig paa dem gav Agt, han fik
ej deres Klo at døje;
de springe kun fra Blik til Blik,
det bør Du agte nøje:
se Ungmø ej i Øje!

Der under Stenene kure Freyas Katte

Med Ret vel Nogle sig rose tør
rundt om i Verden vide,
at saarfri af de Stemmies Klør
de slap og uden Kvide;
men Ynk det er dog at vide,
at Mænd kan vorde Mus for Freyas Katte.

Ellers udmærke Bjarnes faa Elskovsdigte sig ved en glødende Varme, der paa eengang er Blodets og Sjælens. Den er kjendelig, selv hvor den spørger saa let som i det fine lille Ungdomsdigt: Vesten vinden (»Vestanvindrinn«, i Málahátt):

•Du som i Vaarens Dage
Drivens Tag, det haarde,
lindt fra Islands Lier
letter med din Aande
og slaar om Fjeldet Somrens
Slør i grønne Folder,
husker, Vestenvind, Du,
hvad vi To har aftalt?

Har Du over Havet
hidbragt, som Du loved,
et Kys mig fra min kjære
kindfagre Pige?•

Et Kys jeg tog fra din kjære
kindfagre Pige,
bar det over blaagraa
Bølger gennem Luften;
men — ej vred Du vorde —
paa Vejen jeg det misted.

I lyse Lund saae jeg
en Lilje skjær imorges
bleg sit Hoved hælde,
til Helfærden rede;
den Bladfagre bad mig
bjerger for den Livet —
mit givne Ord jeg glemte
og gav Blomsten Kysset.

Let til nyfødt Liv den
lefted det matte Hoved:
Elskovs varme Vaarbad
vakte Smilet atter.
Din Møs Kys, det milde,
maa den for Livet takke.

Som man seer, ligger der bag den poetiske Billedleg Forestillingen om Elskovens Magt over Døden. Denne Tanke laa altid Digteren nær, og hvor den bryder helt igjennem, bliver det kjendeligt, at hvad der rørte sig i ham, var den samme Følelse, som har avlet Eddakvadernes vilde, men dybe Skildringer af en døvdøende og Døden trodsende Kjærlighed mellem Mand og Kvinde. Hvormegen Lidenskab ligger ikke t. Ex. dulgt blot i følgende lille Vers (»Kysstu mig«):

•Kys mig, hulde Hjertenskjær,
Du er syg!
Kys mig, hulde Hjertenskjær,
thi Du døer!
Glad jeg Døden drikker
af Rosen rød
paa Læben din,
thi Skaalen er saa skjær.

Intet af Bjarne Thorarensens Kjærlighedsdigte er dog i højere Pris hos hans Landsmænd, eller fortjener at være det, end Sigrun-Sangen (»Sigrunar-ljóð«), der ej alene ved Navnet minder om det navnkundige Sted i det andet Kvad om Helge Hundingsbane, hvor Sigrun favner Helges Gjenfærd i Gravhøjen, og hvor netop den heftige Sandselighed bliver det stærkeste Udtryk for Troen paa Følelsens Evighed:

Ve Du nys mig voldte,
ved hvad Du ytrede, Sigrun!
Jeg bad Dig engang mig gjæste
igjen, hvis først Du døde.
Du kunde ej tro, at Kys jeg
kold Brud vilde give,
eller Haand om Liv lægge
den Ligklædte, Hvidblege.

Saa maa min Mø da mene,
jeg mer ej hende elsker,
naar ej hun troer, at end jeg
vil elske hende falmet:
Det er dog dine Læber,
har Døden end dem kølet,
samme Kinder seer jeg,
seer jeg dem end hvide.

Kys i kolde Vinter
paa kolde Sne dog trykker
den rige Sol, som paa røde
Roser midt om Somren;
hvid er vænest Lilje,
hvid Du selv, som Ny-Sne —
mon Du da mindre straalere,
for Mund og Kinder hvidne?

Lad fra dine Læber
Livs-Vældet synke,
blidt dem Brisen fra Evigheds
Blaasale smykker.
Kindens Form er ej falden,
den fagre, englehvide,
jevnskjen med den røde,
skjönt Jord-Blusset sluktes.

Liljevaand, min lyse,
lad mig da ej alene,
farer end først til Himlens
Fredsale Du heden:
Kom, naar i Høst den kolde
Kuling Bølgen vælter,
eller ved Midnat Maanen
i Mulmsky sig hyller.

Maaske den blege Maane
af Medynk til Side
Sløret slaar, saa det lyse
Smil jeg kan kjende.
Vær da snar og sæt Dig
sagte paa mit Bolster,
og rør ved mig varlig
med de hvid-bløde Hænder!

Flux da flyr mig Sønnen,
jeg Favnen mod Dig breder;
synk med snekold Barm mig
snarlig da til Hjertet!

Bryst mod Bryst Du knuge,
og bliv, til Du faaer krystet
mig løs af Kroppens Lænker,
at let jeg kan Dig følge.

Saa skal vi bort over Bjerger og Dale
i brændende Favntag, ad Luftveje svale
paa Nordlysets Guldheste storme afsted.
Væne, som Smaablus i Vindhjem mon prange,
ad Vinterens Sti skal vi dansende gange
og blunde paa Sneskyers Bolstre i Fred.

Det er et eget Himmerig, som Digteren drømmer sig og sin Elskede hen i efter Døden. At ride paa Nordlysstraaler, at tindre i »Vindverdenen« (gamme Omskrivning paa Himmelrummet), at dandse paa »Vinterstien« (det nordiske Navn paa Mælkevejen) og sove paa Sneskyer, det er en Lyksaligheds-Forestilling, som kun kunde opstaa i en Sjæl, der var mættet af det store, ligesom rensende Indtryk, som alle Lysspil frembringe i Jøkeløens kolde, friske Luft. Man vil finde en tilsvarende Glæde over Vinteren i andre Digte. Et enkelt skal meddeles, ogsaa som Prøve paa Bjarne Thorarensens Naturskildring, der aldrig blot har til Øjemed at male Naturfænomener, men bruger dem til sindbilledlig Afspejling af Forhold i Aandens Verden — med andre Ord: hans Fantasi virker her væsentligt paa samme Maade som hos Oldfolkene paa det mytheskabende Trin. Digtet, som er overskrevet: »Vinteren« (»Veturinn«, i Kvíðuhátt, med Indblanding af en enkelt Ljóðahátt o: sexliniet Strofe), kan gjengives saaledes:

Hvo rider med Gny
paa gylden Bro,
over højhvalt Himmel
paa Hesten hvid —
fnysende ryster den
rimtyk Manke,
Gnister springe
fra Staalsko-Hager?

Graa om den Gramme
glimrer Brynjen;
et Isskjold hænger
Helten fra Axel;
sval fra hans Sværdblad
svulmer Vinden,
Nordlys-Blus han
bærer paa Hjernen.

Fra Midnats-Rigets
Mulm han kommer —
Verdens Styrkebrønd,
Vegheds Rædsel.
Vaar ej trives
og Vellyst aldrig
i Sejlstens-Landet,
paa Sejlstens-Fjelde.

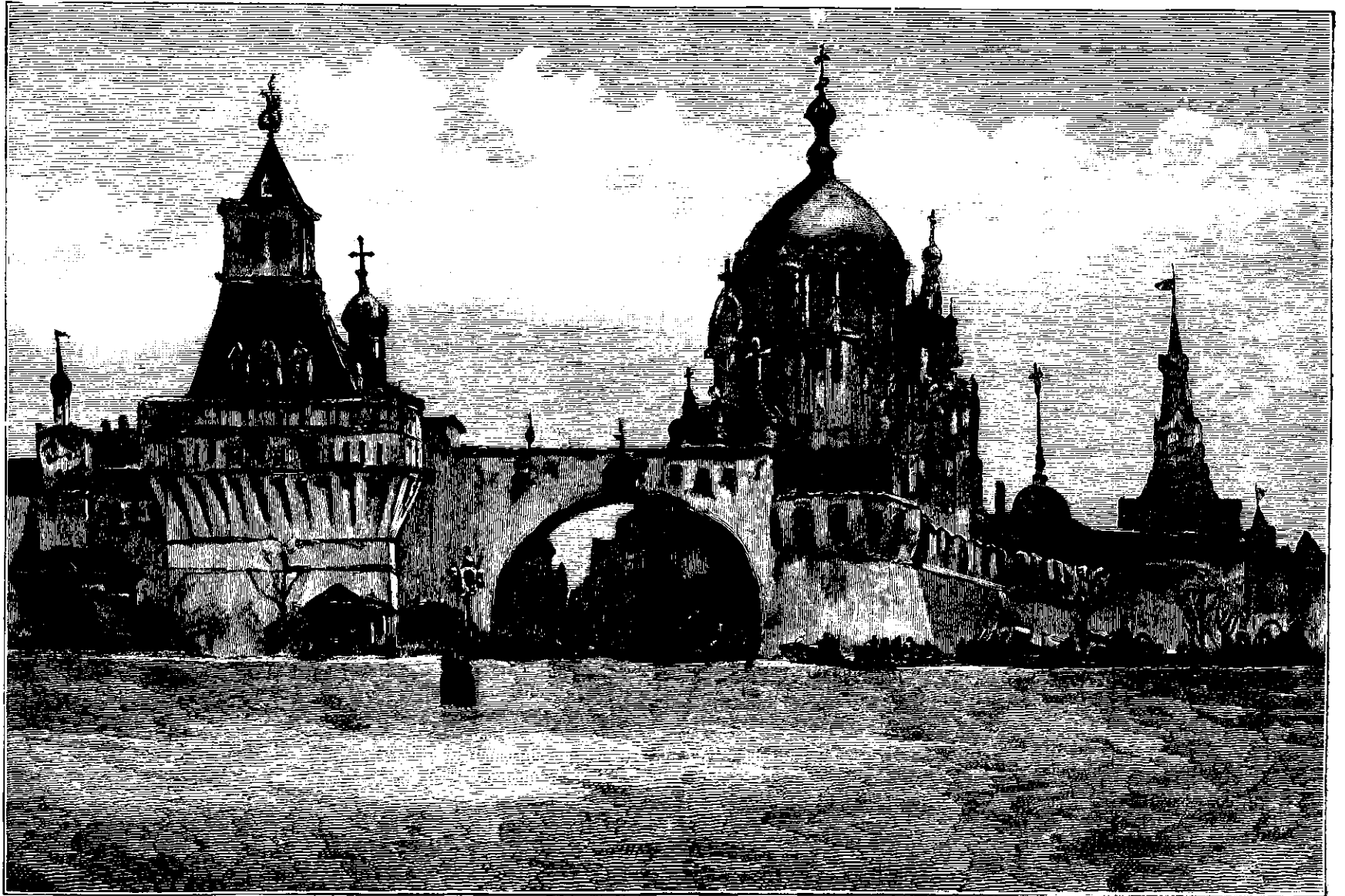
Ælde veed han ej af,
skjönt ældre end Verden
og jevngammel med Gud;
overleve skal han
alle Kloder
og se dem som Lig ligge.

Vældig paa hans Vej
ham voxer Styrken;
Fjergyn flux
i hans Favntag stivner;
til Demant vorder
den Vænes Livsblod,
og Grønsværd-Kaaben
graaner og visner.

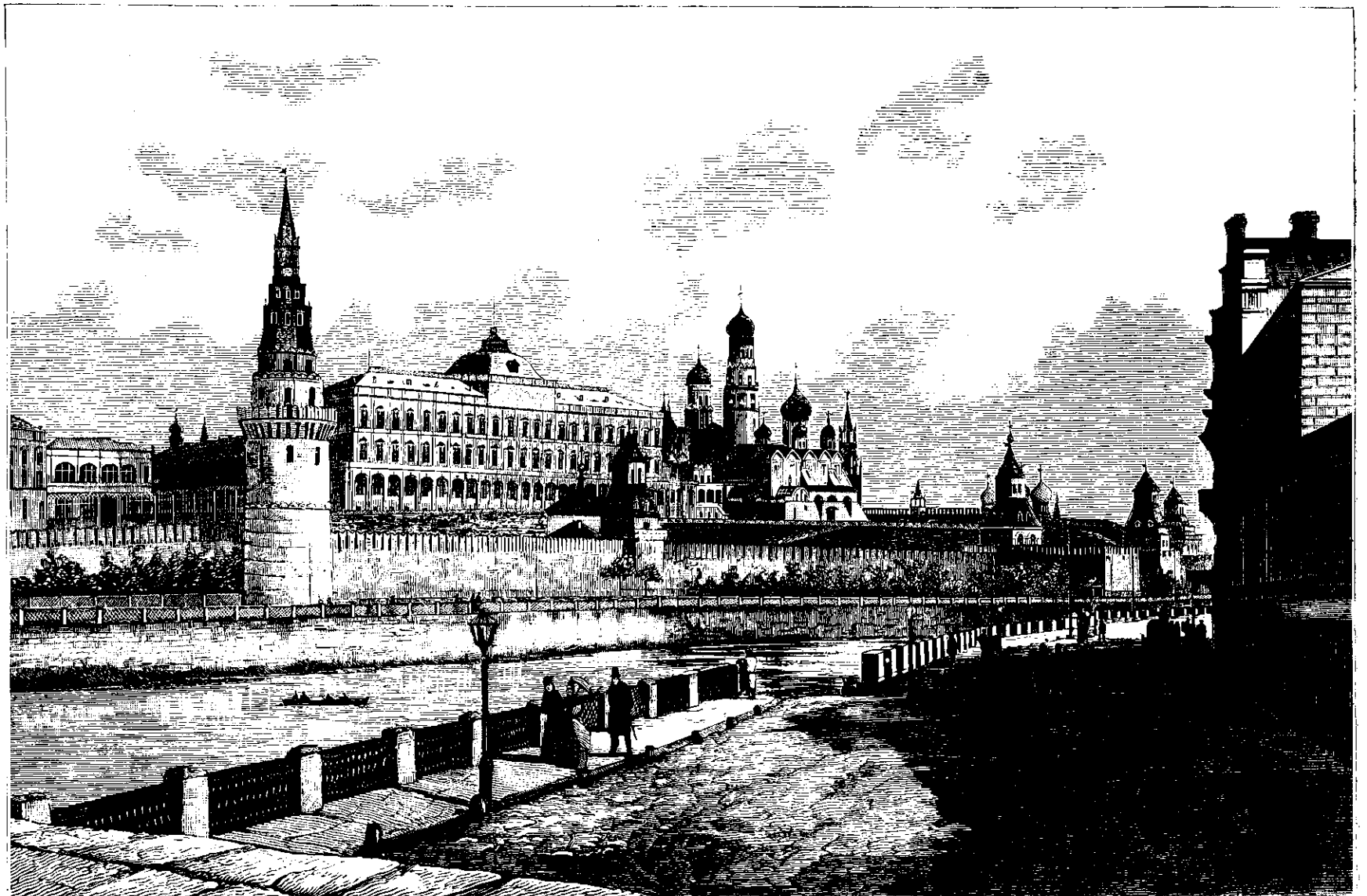
Ej al sin Kraft dog
Kæmpen over
mod de magtløse, grønne
Muldets Børn:
sagtelig dem
i Søvn han dysser,
saa de Ældedødens
Ynk ej føle.

Saa kommer han vældig,
kryster i stærke
Jernarm Jorden
og Jorden kysser;
Moder hun af dette
Møde vorder
og vælger en Hjælperke,
Vaar hun kaldes.

For Vaaren, siger man,
Vintren flyr;
ej han flyr dog,
men opad svæver:
Vaar er underst,
Vinter øverst,
knejser bredbringet
i Blaaluften.

Lubianka-Pladsen og Kitajgorod-Porten i Moskou.

Parti af Kreml med Nikolaj-Paladset.

Aldrig saa højt dog
Helten stiger,
at ej han Jordens
Hjulaxe holder
ved Ender begge,
og aldrig slipper han
Noget paa Jord,
som nær er ved Himlen.

Derfor selv
ved Sommertide
skinner Vintrens
Skud paa Fjelde;
thi vil ej heller
te om Vaaren
paa Oldings Hoved
Himmelrimen.

Denne Forkjærlighed for Vinteren — og i det Hele for alle stærke og voldsomme Ytringer af Naturkræfterne — hænger sammen med Digterens mandige, stridbare Sindelag, hans inderlige Sympathi med Alt, hvad der tyder paa Mod, Udholdenhed, overhoved Villieskraft. Denne Grundstrømning, der jo atter er et Vidnesbyrd om Sjælsfrændskabet med de Gamle, kommer til orde paa mange Maader, ikke mindst i de Personlighedsbilleder, som han tegner i nogle af sine smukkeste Mindedigte. Til disse skulle vi siden komme; her maa det være mig tilladt at fremdrage et Par næsten uvilkaarlige Udbrud, tildels umiddelbart fremkaldte af Naturoplevelser, hvori Digteren har fundet Spejlbilleder for sin Yndlingsbetragtning. Saaledes en Dag da han, i en nedbøjet Stenning, gaaer langs Stranden og seer paa Brændingen om Skjærene, mander han sig op i følgende »visa« (»Sker hefur skiölt i firði«):

Fjorden om Skjæret skummer,
skummed fra Verdens Ophav;
men dets Bringe bryder
Bølgerne nu, som fordum.
Usel Karl, hvem Klippen,
kold og død, gjør til Skamme,
som lader Brystet slides
saart af Modgangs Bølge.

En anden Gang, mens han var alene i høj Sø ude paa Havet, kommer ham følgende Vers paa Tungen (»Einu á báti úti haði«):

Ensom jeg paa Voven vide
vugges her ved Nordens Pol;
efter Jollen stryge stride
Styrtesøer, ingen Sci.
Ej dog fanged Baaden Brøst;
blot jeg drager Aaren trøst,
ferer Stormens Fader Stavnen
frelst af Vaade, trygt til Havnen —

et smukt og paafaldende ligt Sidestykke til Geijers bekjendte: »Ensam i bræcklig farkost vagar«. Nedenstaaende, i det gamle drotkvædte Versemaal digtede »visa« med Overskrift: I Strid med Mennesker (»Um móttöðu manna«, begynder »Stímabrax er i stianmi«) indeholder et ægte islandsk Rejsebillede:

Strømmen i Stryget brager,
stadig jeg frem maa vade;
højt om mit Bryst og brat sig
Bølgen sydende bryder.
Glat er under mig Grunden,
Grus mig om Foden ruser —
kjæk dog Voven jeg kløver,
kommer frelst gennem Flommen.

Der er ikke noget Overdrevent i dette Billede; slige Vadeforsøg koste næsten aarligt Menneskeliv. En udførligere, gribende Skildring af en saadan Ulykke findes i Bjarnes Mindedigt over Hjertensvennen Thorarinn Öfjord — en ung, meget lovende Mand (Systemmand paa Østlandet), som druknede, den 14. Sept. 1823, i den farlige Jökulsaa paa Breidamarkarsand. Inden dette større Digt blev til, havde Digteren imidlertid, strax da han fik Budskab om Ulykken, udtalt sit første Smertesindtryk i følgende, især ved Slutningstanken karakteristiske, drotkvædte visa (»Vidur var mjor áður«):

Ung stod en Eg paa Vangen,
idelgrøn, ved min Side,
brød i Vest jeg Blæsten,
brød den Østvinden trøstig.
Floden oprev den med Rode,
ringere Kaar vi finge —
støt, uden Skjærm, faaer jeg Stormens
Sted dog urød møde.

Man vil have skjønnet, at Bjarne Thorarensen, trods hans Stridsind og skjendt hans Sjæl var mere mørkt end lyst stemt, dog ingenlunde hører til vor Tidsalders store Skare »sonderrevne« Digtere. Der

var i ham en fast Grund af levende Guds frygt og Kristentro, som glimtvis bryder frem paa mangfoldige Steder, men ogsaa har affødt enkelte ligefrem religiøse Digte, bl. A. i hans senere Aar nogle enfoldigt ydmyge Bønner paa Vers, hvori Digteren seer tilbage paa sit foregaaende Liv og beder Gud om Hjælp til et værdigt Liv i Resten af hans Dage. Ejendommeligt i denne Gruppe er dog et lidet Digt, ligeledes kaldet Bøn (»Bæn«, begynder: »Af frigidarheima fjöllum snæs«), hvor den gammel-nordiske Forestilling om den store Kamp mellem Kulde og Varme, Død og Liv, symboliseret i Naturen, skinner underligt gribende igjennem den kristelige Betragtning:

Fra Helhjems-Vangen vinterkold
mig bitter Smerte blæser i Hjertet,
evige Død, din Aande kold.

Bundfrossen er deraf min Barm,
saa stump den rammer hver Straaleflamme
fra Guddoms-Solen gyldenvarm.

Eet kun mægter paa al den Nød
og Gru at bede: at Guds Aand møder
Dødens Aand med sin Aandes Glød.

Send da ham, Herre, selv da hid,
som svæved over Urtidens Vover
og fyldte med Livsfrø Verden vid!

Helligdoms-Solen Helhjems Is
da brat skal bryde, saa bort den flyder
i Angerens Bæk til Aandens Pris.

Og, himmelsaaet, i Sommerskjær
hver ædel Livets Urt skal trives,
hvor eengang Dødens Is laa kvær.

(Sluttes.)

Til Ruslands Kejserinde.

Danske Kongedatter, som nu bærer
Ruslands kejserlige Purpurkrud,
Paa hvis Isse Kronens Guldring sættes,
Hvorfra Diamanter lyne ud,
Tag imod en Hilsen — fra det Fjerne,
Dog fra Fædrehjemmets elskte Kyst,
Hilsen fra din Barndoms klare Stjerne,
Hilsen fra din glade Ungdomslyst.

Moskous hundred Klokker for Dig ringe,
Om Dig toner fromme Sanges Kor,
Bønner sendes op ved tusind Altre
Og paa mange Sprog i Syd og Nord:
Intet Sted dog i dit store Rige
Bedes for Dig som paa Danmarks Kyst,
Bedre Bønner kan fra Jord ej stige
End fra Faders og fra Moders Bryst.

Kronens Diamanter klare funkle,
Kold er dog de slebne Stenes Glands,
Og en Verden af Bekymring rummes
Indenfor en Krones snevre Krands.
Under Purpurkaaben Hjertet banke
Kan i Angst og tusindfoldig Ve,
Medens Mængdens Blik ikkun de blanke
Ædelstenes Straalespil kan se.

Kjærlighed dog hver en Byrde letter,
Ogsaa Fyrstekronens gyldne Sorg,
Og den vandrer trofast ved din Side,
Øm og stærk, i Ruslands Kejserborg.
I dens Læ som under grønne Ranker,
Der sig bøje til et køligt Hvælv,
Kan Du sidde tryk i milde Tanker,
Medens om Dig bruser Tidens Elv.

Dog fra Kjærlighedens Ly hernede
Flyver Tanken over Rum og Tid
Til det store Kjærlighedens Rige,
Hvor forstummet er al jordisk Strid,
Hvorfra Fredens hvide Due daler
Ned med Haabets grønne Olieblad.
Mens Guds egen Røst din Sjæl husvaler:
»Datter, vær i Troen fri og glad!«

Kongedatter, skjælv da ej for Kronen.
Rækkes den Dig ej af Herrens Haand?
For hans Krone bøjer Du Dig ydmygt,
Den, der flettet blev af Tornens Vaand.
Kraft han give vil til Spir at fore,
Kjærlighed jo i dit Hjerte boer,
For den Sorrigfulde har Du Øre,
Og paa Læben bær Du Fredens Ord.

Kjærlighedens Hilsen tag fra Hjemmet,
Som Dig kalder ømt med Datternavn,
Aldrig vil for det Du vorde fremmed,
Altid vil det aabne Dig sin Favn;
Intet Sted der i dit store Rige
Bedes for Dig som paa Danmarks Kyst,
Thi mod Herrens Trone Bønner stige
Her fra Faders og fra Moders Bryst.

J. Johansen.

Fra Kunstudstillingen.

Vore Digtere have forlængst »opdaget« Jyllands Vestkyst. Et Par Menneskealdre ere henrundne, siden Steen Blicher først af Alle skildrede dens ejendommelige Skjønhed og Poesi, dens alvorsfuldt gribende Naturstemninger og den Befolkning, som færdes blandt Klitterne, i Flyvesandet og mellem Marehalmen. Forholdsvis sent ere de danske Malere fulgte efter; det er i den sidste halve Snes Aar, at Mænd som Krøyer og Ancher have ført os de jydske »Havgasser« for Øje og gjort os bekjendt med deres Færden i Storm og Stille, og at ogsaa enkelte yngre Landskabsmalere have fortalt os om den ejendommelige vestjydske Natur. En af de Kunstnere, som med størst Forkjærlighed have behandlet Emner af den Art, som Blicher særlig yndede, er O. Herschend, af hvis Billeder flere tidligere have været forelagte »Illustreret Tidendes« Læsere i Gjengivelse, og af hvis paa dette Aars Udstilling ophængte »Efteraarsdag i Klitterne« vi idag bringe en Afbildning. Det Motiv, Kunstneren har valgt, hører ikke til dem, der virke umiddelbart fængslende ved Rigdom eller Afvexling, ved Liniernes Skjønhed eller Farvernes Pragt; Herschends Billede gjør Indtryk ved den Forestilling, det giver om den vestjydske Naturs Storhed og Ensomhed. Øde er der og trist mellem Klitterne med Marehalmen og Flyvesandet, hvor Fiskeren og hans Kvinde vandre den øde Vej ned til Havet for at røgte deres Dont, medens Skyerne drive tungt for Vinden i den raakolde Dag. Vi faae her virkelig noget at vide om Naturen derovre. Kunstneren har seet paa den med Kjærlighed og Forstaaelse og mægtet at give os en Forestilling om den Storhed og Poesi, den rummer.

Vandringsfolk.

Fortælling

af

Forf. til »Munken«.

(Fortsat.)

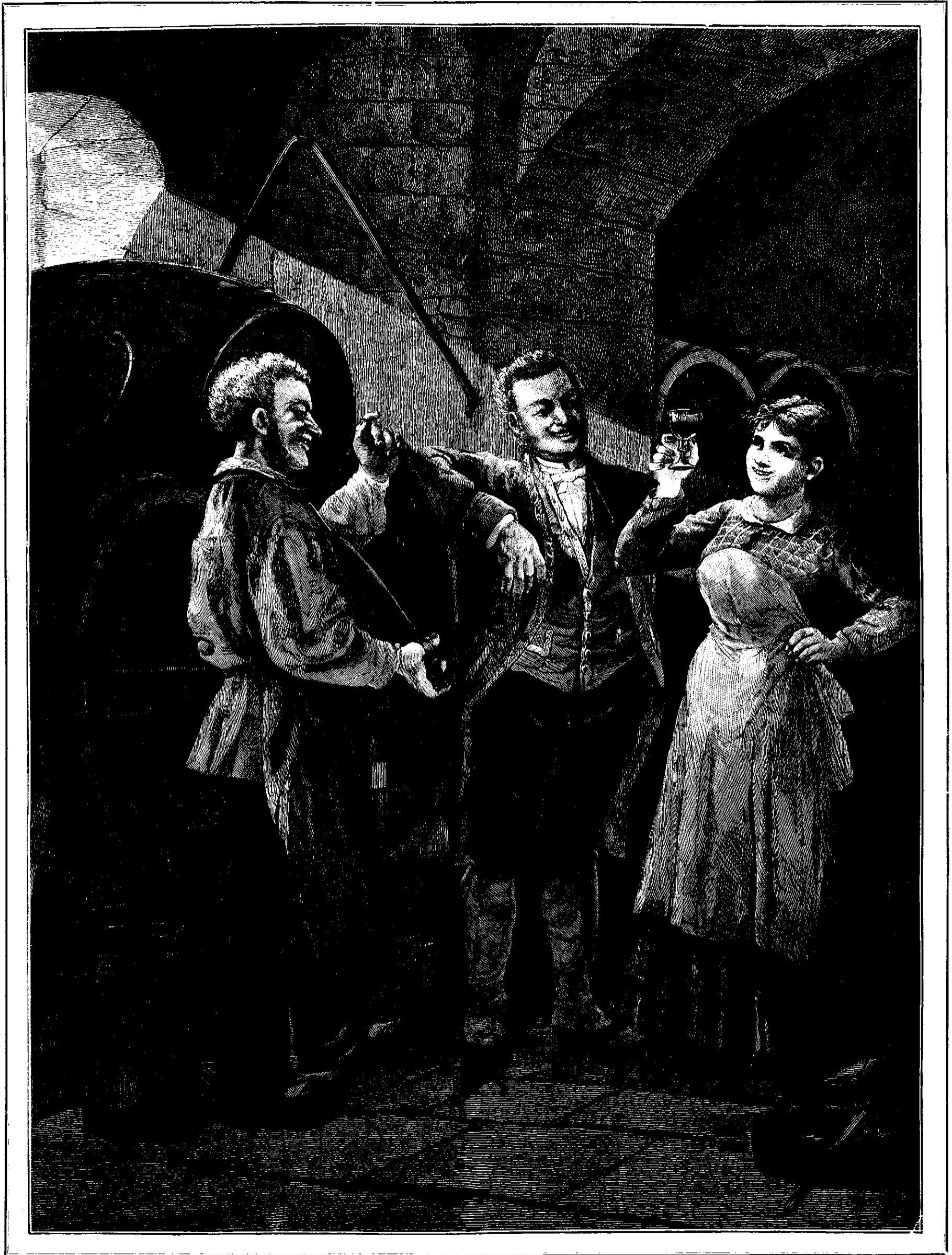
Da hun er færdig med sine huslige Sysler, gaaer hun ind i Dagligstuen, et hyggeligt, næsten luxuriøst udstyret lille Paulun, og sætter sig ved Pianoet. Strax ved de første Akkorder begynder Fuglen henne i Vinduet at synge, det er nu saadan en gammel Aftale mellem disse To ligefra den Tid, hun som lille Pige begyndte paa at spille. Hun havde ikke megen Lyst dertil, men saa hjalp det, at hun hvergang kunde faae Hansemand til at synge. Naa — det er da ikke Noget at græde over — hun undrer sig i det Hele taget over, hvor tosset man kan være.

Det hændte sig idetsamme, at der blev ringet paa Gadedøren, og lidt efter meldtes Lieutenant Bloch. Den unge Frue fik i en Fart tørret sine Øjne og modtog ham nok saa smilende. Han havde forandret sig en Del i de sidste to Aar, havde faaet fuldt Skjæg, og det klædte ham, det gav Ansigtet noget mere Sluttet og Harmonisk.

»Naa, endelig seer man Dem da engang igjen! Kom og sæt Dem her — saadan, det er jo Deres privilegerede Stol. Fortæl mig nu lidt om, hvordan De har det og hvad De tager Dem for? Robert siger, at hans »ibus Achates« er bleven ham rent utro!«

Fra Kunststallingen ved Charlottenborg. IX. — O. Hørsøend: Efterårsdag i Klitterne.

Et Besøg i Vinkjælderen. Tegnet af K. Gamborg.

»Fidus,« bemærkede Lieutenant Bloch, »ikke fibus!«

»Bus eller dus, det er saamænd mig ligemeget. Men hvor De ligner Dem selv! Er det Alt, hvad De har at fortælle mig? Jeg kommer som sædvanlig til at holde ligefremt Forhor! Altsaa *pro primum* ...«

»Primo! Enten maa De sige *primum* alene eller *pro primo*. Det Første er bedre Latin!«

»Herregud, lad nu bare min Latin i Fred og svar mig ordenligt. Hvorfor har vi ikke seet Dem i hele tre Uger!«

»Siden De holder saameget af Latin, kunde jeg svare Dem med et Kontraspørgsmaal: *Quid Saul inter Prophetas?*«

»Bevares, hvad De er for en Taalmodighedsprøve! Hvad vil det sige paa Dansk?«

»Det vil sige saameget som: hvad har jeg stakkels enlige Krage at bestille mellem to kurrende Duer?«

»Aa!« Den unge Frue trak misbilligende paa Overlæben, som om hans Svar havde berørt hende ubehageligt. Derpaa sagde hun:

»Det er noget Snak. De veed meget godt, at Robert og jeg er gamle satte Ægtefolk, og at vi er glade ved at se Dem. — Hvad er det saa?«

»Naa ja, saa er det mine gamle Romere.«

»Romere?« spurgte hun med sit alleruskyldigste Smil, »jeg troede, De holdt mest af Kognak?«

»Ondskab! Som om De ikke godt vidste, hvad jeg mener. Krigsbygningskunsten hos Romerne — Bogen, veed De nok.«

»Naa, det er den, De mener! Herren er altsaa bleven saa umaadelig flittig, at De ikke har Tid til at besøge gamle Venner. — Hør, troer De, den bliver morsom?«

»Morsom? Det var egentlig ikke Meningens med den!«

»Men lærd da?«

»Det vil Tiden vise!«

»Tak! Det er virkelig oplysende.« Hun saae halvt ærgerlig paa ham og kom saa til at løse over hans urokkelige Ro og uforanderlige Tørhed. Han lo med.

»Forresten synes jeg, De er i bedre Humour, end De plejer at være. Er det ogsaa Romerne?« spurgte hun.

»Jeg troer næsten,« svarede han. »Et alvorligt Arbejde er i det Hele taget det Bedste i denne syndige Verden. Det er det Eneste, der holder ud i Længden og ikke til syvende og sidst falder ud til lutter Skin og Skuffelse!«

»Hm! Hvor skal saa vi stakkels Kvinder finde dette alvorlige Arbejde, Hr. Filosofus? For det var dog

Amsteg.

slem, om hele vort Liv faldt ud til lutter Skin og Skuffelse!«

»Naa — Hus og Hjem er da ogsaa alvorligt Arbejde, veed jeg. Og desuden — naar man er gift, saa ... ja saa har jo den Ene vel ogsaa Part i alt den Andens Arbejde ... ja det vil sige, det forstaaer jeg mig jo ikke noget paa, men jeg mener bare ... Aa for Pokker — troer De ikke, saadan en stakkels enlig Fyr som jeg stundom tænker paa, hvor det maatte være dejligt at være To om Alt ... ikke gaa og glemme paa hver eneste Følelse, paa alt det Rigeste og Bedste, man har, men faae det frem i Lyset af en anden Sjæl, se det med en Andens Øje, give sine bedste Skatte hen og faae dem lutrede tilbage, baade dem og tusinde nye Rigdomme, man aldrig før har anet eller drømt om ... Arbejde? Er der ikke nok af det i Livet udenfor den Enes Fag og den Andens Kjøkken ... gjerer og syder og bruser det ikke alle vegne rundt omkring os, i Samfundet, i Kirken, i Staten ... har vi ikke alle, baade Mænd og Kvinder, det fælles store Arbejde, det, vi egentlig lever for, at blive lidt af det, vi skulde være — rigtige Mennesker?«

dengang der var Vaar paa alle Nuets Veje og Haabets Solskin over Fremtidens løfterige Lande ... det var Kjærlighed, og det var Liv ... men nu ...

Det at han taug, standsede hendes Tanke i et brat Fald nedad mod noget Mærkt, Rædselsfuldt, Noget, der snørede Hjertet sammen, saa Farven veg fra Kinderne. Hun saae op et Øjeblik efter, og der var et nyt, fremmed Træk om Munden, idet hun sagde:

»De skulde gifte Dem, kjære Ven!«

Nu var det ham, der bøjede Hovedet.

»Ja,« sagde han langsomt, »dersom man var sikker paa ...«

»Der er Ingenting sikkert her i Verden!« brød hun skarpt af. Saa lo hun lidt nerveust, saae paa sit Uhr og sagde:

»Jo, een Ting er dog sikker nok, og det er, at jeg maa hen og se til Svigermama nu, hun er ikke rigtig rask. Men De skal faae Lov at følge mig paa Vej. — Nej, det er sandt, De skal jo til den anden Side. — Naa, ja saa Farvel da, og kom snart igjen. — Robert længes efter Dem.«

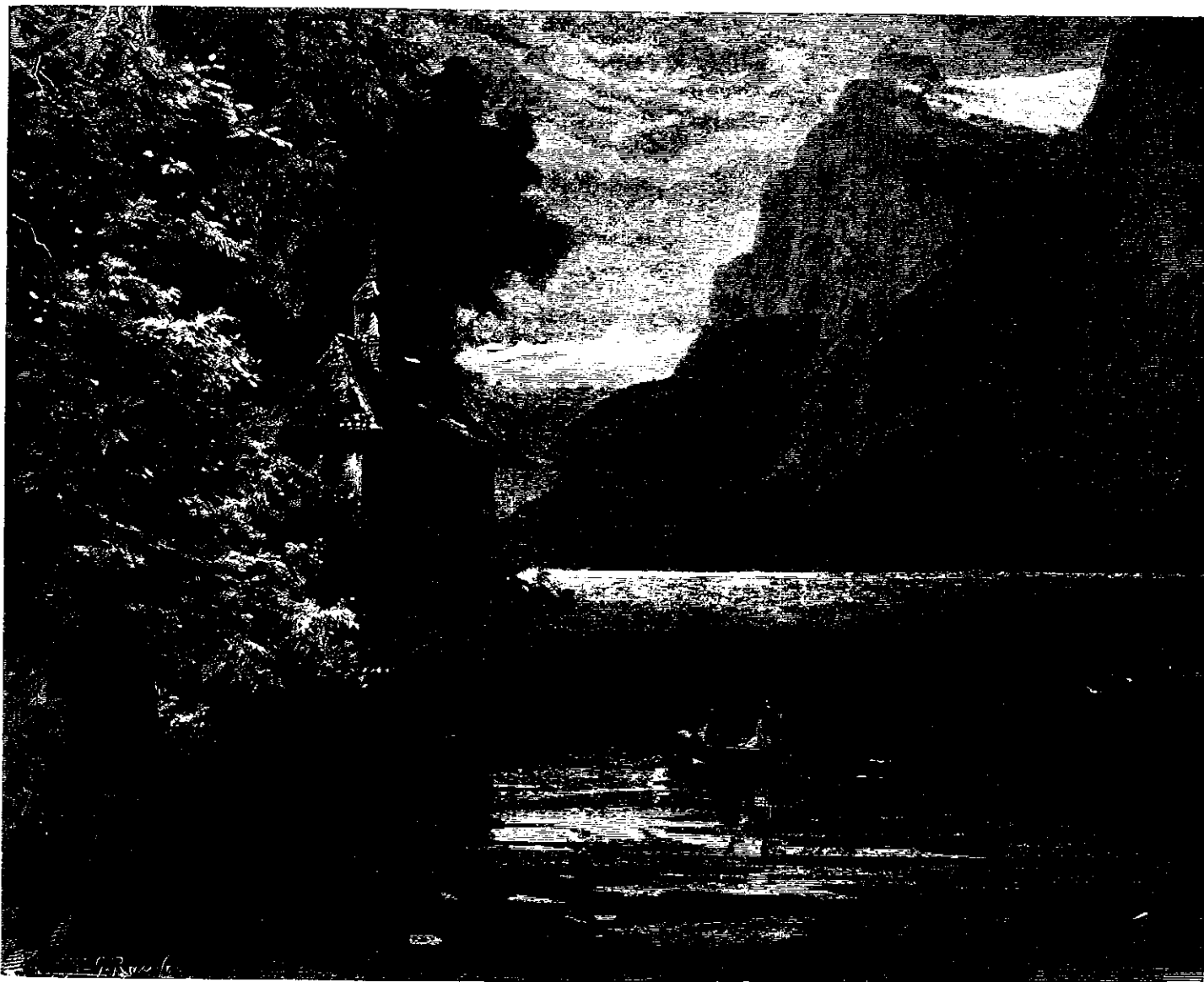
Der blæste en bidende kold Vind den Dag, saadan en, som bringer Folk til at fare rask afsted med friske, røde Kinder og Øjnene fulde af Tårer.

Derfor var det heller ikke saa sært, at den unge Frue foer lige i Armen paa Kammerherre Ravenstedt og rent forstyrrede hans elegante Hilsen.

»Ah, min kjære Frue, der blæser en lykkelig Vind idag! Men skarp — skarp som bare Pokker! Den trækker ordenlig Vandet af Øjnene — hvad behager?

Hvorledes lever man? Hvorledes lever Deres elskværdige Ægtefælle? En charmant ung Mand, min kjære Frue, en højst charmant ung Mand!«

Det var unægtelig en mærkværdig

Tells Kapel.

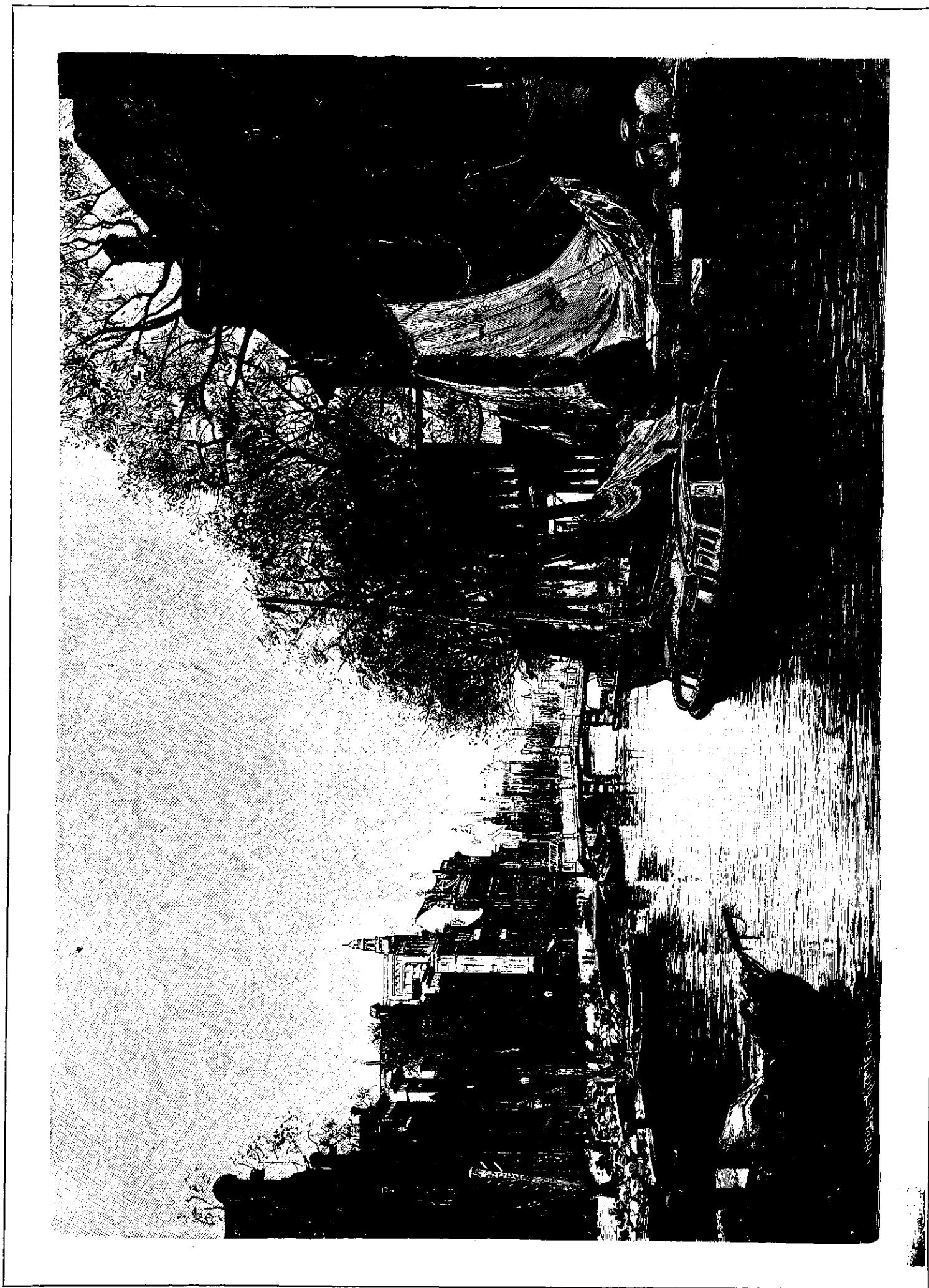
Vind den, til at trække Vandet ud af en ung Dames Øjne, medens hun ilede videre, vridende de smaa Hænder i Muffens Skjul og mumlende: »Elskværdig, charmant, nydelig! — Aldrig, aldrig Andet!»

Inde i Fru Stillings Dagligstue traf hun Tante Luxemburg. Der sad to velsignede smaa Kolibrier

Tunge ved mange Aars Virksomhed var bleven saa hvas, at hun kunde bide med den. Hun modtog sin unge Slægning med stor Æmhed.

»Goddag, Goddag, min søde Pige, hvor Du seer fortryllende ud! Kinder som to blomstrende Roser! Men bevares, hvor dine Øjne er røde! — naa, Blæsten! ja den er ved Gud i Himlem slem idag.

til« ... og saa lovede hun sig selv i sit Hjerte, at hun skulde hegle den lille Gaas ordenlig igjennem ved sit næste Kaffeselskab — saadan en Smule Grossererdatter, som altid var saa fin paa det og havde Raad til at rive nye Handsker istykker, medens hun selv maatte gaa med vaskede — hun! en født Limburg og gift Luxemburg!

En «Graacht» i Amsterdam. Tegnet af W. Gause.

og nikkede paa denne værdige Dames Hattepul; hendes Tænder vare for længe siden gaaet samme Vej som hendes Skjønhed, men der var delte Meninger i Familien om, hvorfor hun ikke havde faaet forlorne istedet. De Gamle sagde, at det oversteg hendes pekuniære Kræfter, men de Unge holdt paa, at hun ingen Brug havde for dem, da hendes

Jeg troede saamænd først, Du havde grædt! Men Du og græde har nok ikke noget med hinanden at bestille. — Nej, naar man har en Mand som Robert — ja, det er et nydeligt Menneske, det veed Gud han er, akkurat som min salig Major — i hans unge Dage. Men Barn dog! Du river jo dine nye lilla Handsker rent itu — naa ja, det har Du jo Raad

Men der var revet mere istykker for Fru Johanne Stilling end et Par lilla Handske den Dag.

Inde i det Allerhelligste, hvor hin anerkjendt dygtige Kunstner havde smykket Hejaltret med et af sine vidunderlige Helgenbilleder, var der skeet en slem Forstyrrelse. Hun skjønnede ikke rigtig, hvordan det var gaaet til, fordi hun ikke vidste, at samme

Kunstner er et meget flersidigt Geni, som har taget Doktorgraden i naturlig Magi ved alle Tidsaldres og Verdensdeles Højskoler, saa hvis han vilde optræde og gjøre sine Kunster offentlig paa den gamle og den nye Verdens Skuepladse, vilde han forbause Menneskeheden og tjene en uhyre Formue.

Hun kjendte ikke Hemmeligheden ved det Trylleslør, han kaster over sine Billeder, og som laaner dem Glorien, forlener dem Magten over Sjæle. Brister Sløret, tidlig ved et Ryk eller sildig ved Aars og Dages Slid, saa gaaer Forgyldningen af Sancte Gertrud eller Sanct Robert eller hvad vi nu allesammen hedde, og saa kommer det an paa, hvordan man kan forliges med det virkelige Menneske med Kalot eller Natkappe istedetfor Glorie.

Det var et tyndt Slør, det, Sanct Robert skyldte sin Forgudelse i Johannes Hjerter, og det havde allerede smaa Rifter, inden det helt brast. Hun havde tidlig gjort en bitter Erfaring om, at Kjærlighedens Træ kan bære underlige Blomster, der tidlig blegne, og sære Frugter, som smage bedsk. Nu kom der en vaandefuld Tid, hvor hun Slag i Slag fik Øjnene op for, at de levede i en Periode, hvor der var Kamp og Strid rundt om dem, at der gik en Bølgegang igjennem Menneskeheden, som Tusinder af Hjerter vaandede sig ved, saa de raabte højt om Frihed, Frelse, Lys og Fred. Hun saae, at hvad der længe gjemtes over i Arnekroge og Sakristier, i Fattigkvarterer og Hospitaler, det myldrede nu frem i Solskin og ved Lampelys, i Litteraturen og paa Scenen, og at dette maatte klares altsammen, klares for hvert enkelt Menneske sammen med Ens personlige Strid i Døgnet, hvis man ikke vilde være en af dem, der æde og drikke og imorgen skulle dø. Og naar hun saa kom med sine Spørgsmaal og sine Tvivl til ham, hendes Husbond og Herre, ham, der skulde lede og støtte hende og drage hende fremad, fik hun til Svar en sorgløs Latter eller i det Højeste en Stump af den Visdom, der skummes ovenaf gennem Avislæsning.

Hvorledes den Omstændighed, at alle Slags Problemer sættes under Debat i et Samfund, kan seend en hel Hærskare af Gjengangere ind i et Dukkehjem, og hvilke Forstyrrelser deraf kan flyde, især naar der iforvejen er et Skelet i Huset, det fik den stakkels Lieutenant Stilling at fornemme, stundom paa en tragikomisk Maade.

Dagen efter et Middagsselskab, hvor der havde været en saare livlig Diskussion om kirkelige Spørgsmaal, sagde hans Kone til ham:

»Siig mig, Robert, hvad var det egenlig Pastor Mørch igaar talte om Frimenigheder og Præstefrihed?»

»Gud velsigne Dig, min Pige, det har jeg saamænd ikke mindste Mistanke om!»

»Ja men Robert — Du sad jo og talte over en halv Time med ham og gav ham Ret i Alt, hvad han sagde!»

»Ja, seer Du, klamrøs med Velærværdigheden havde jeg ingen Lyst til, især om Ting, der ikke i mindste Maade interesserer mig. For det kan da være Dig og mig ligemeget, om det er Menighederne, der vil være fri for Præster, eller Præsterne, der vil være fri for Menigheder? Og saa kunde jeg jo ligesaa gjerne være høflig og lade Manden tale!»

»Men — Du havde jo en Mening, Du udtalte Dig flere Gange om Sagen, som om Du kjendte noget til den.»

»Ja hvad, lidt Besked maa man vide om alle mulige Ting, derfor har man sine Aviser. Man maa kunne tale med om Alt, naar man vil gjælde for et dannet Menneske i vore Dage!»

»Naa — et dannet Menneske — aa ja! Men troer Du ogsaa, det gaaer an i Længden saadan blot at tage alt det Lyse og det Løtte ud af Livet? — Det er smukt nok til Legetøj en Stund. Men jeg veed ikke — der er Noget indeni mig, som higer efter at lære alt det at kjende, der rører sig omkring mig, efter mere Klarhed, mere Vished. — Jeg stoler ikke rigtig paa det Liv, vi lever nu, at det holder rigtig ud — i Længden!»

»Ikke holde ud i Længden? Men hvad i Alverden er det dog for Griller, Du gaaer og fanger i den sidste Tid? Pokker ivold med alle Griller! Lad det holde, saalænge det vil, og lad os mere os imens, Du lille Nar!» Og dermed tog han hende om Livet og dandsede rundt med hende.

Men hun rev sig løs og saae uvillig paa ham; saa sagde hun:

»Jeg er intet Barn længer, Robert!»

»Naa, Du er da heller ikke nogen gammel Kone, veed jeg. Men Du er virkelig ikke fri for at være lidt kjedelig idag,« svarede han. For nu blev han ærgerlig

»Du forstaaer mig slet ikke, Robert,« sagde hun med Graaden i Halsen og forlod skyndsomst Valpladson.

Den velbaarne Lieutenant R. Stilling kastede sig heftigt i en Stol og lettede sit Hjerter paa sin gamle Vis ved en lang og gennemtrængende Fløjten.

Den velbaarne Lieutenant R. Stilling havde i det Hele taget sjelden havt Lejlighed til at være misfornøjet med Tilværelsen og allermindst med sig selv. Nu var han kommen i den særdeles ubehagelige Situation at være misfornøjet med sin Kone, som dog næste maatte regnes for en Del af hans eget Jeg, og dette ærgrede ham næsten ligesaa meget, som det forundrede ham.

»Det er dog virkelig paafaldende,« sagde han efter fem Minuters Fløjten til sig selv, »virkelig paafaldende alt det, der er iverjen i den senere Tid! Forleden var det Kvindens Stilling i Samfundet — Uh! — Saa kom — lad mig se — Præsteloftet, troer jeg, gid Pokker havde det. Igaar skjændtes vi om, hvornaar vi skal sætte den Dreng i Skole, som vi slet ikke har, og idag er det galt med Præstefriheden, hvad det saa forresten er. Alting vil hun vide Besked med, og Alting skal jeg forklare hende. Jeg troer, hun vil gjøre mig til Stiftsprovst en af Dagen!»

Det var virkelig ogsaa ærgerligt! Hun, som havde været saadan en sød lille Kone, der aldrig gjorde Vrovl! Dengang faldt det Ingen ind at ville i Kirke, naar han havde Lyst til at spadserere. Og naar de gik i Theatret, var det for at more sig og Pokker ikke for at diskutere Samfundsspørgsmaal. Men det var endda ikke det Værste. Det stod endnu kun dunkelt for ham, men han havde dog en uhyggelig Fornemmelse af, at hendes Væsen var anderledes overfor ham helt igjennem. Det var Begyndelsen til den Erkjendelse — men den maatte komme sent hos en Natur som ham — at hun ikke længer laa for hans Fod i andagtsfuld Tilbedelse, at Kalifens Ord ikke længer var Visdom, at Kalifen ikke mere var stor.

»Det er virkelig i allerhøjeste Grad paafaldende!« tænkte han igjen: »Hun er slet ikke mere den Samme — jeg kan ikke blive klog paa hende! ... Aa — jeg Asen!»

Han sprang op som en Fjeder og slog sig for Panden, løb med glædestraalende Ansigt op og ned i Stuen, derfra ud i Entréen, fik i en Fart Hat og Frakke paa og ilede sporenstregts op til den gamle Huslæge.

Stakkels Lieutenant Stilling — det var ikke det, der var iverjen. Det var Tryllesløret, men det vidste han ikke, og den Skade lod sig heller ikke reparere.

Derfor blev det værre og værre Dag for Dag, han forstod hende mindre og mindre, hun saae ham mere og mere kritisk efter i Sømmene, indtil det en skønne Dag stor klart for hende, at hun havde elsket et Drømmebillede, som hun ikke kunde leve med, og at hun skulde leve med en Mand, som hun ikke kunde elske.

Saa tog hun en stor Beslutning, der havde temmelig smaa Følger, som store Beslutninger gjerne have, naar et Menneske skal sætte Pligten paa den døde Kjærligheds Plads og leve paa den.

Og Robert Stilling fandt det i det Hele taget morsommere ude end hjemme.

(Fortsættes.)

Til Illustrationerne

Det overvældende Indtryk, som Moskou gjør paa enhver Vesteuropæer, rammer ikke med eet Slag, gjør sig ikke øjeblikkelig gjældende. Fra hvilket Punkt man end betræder Byen — overalt begynder den som Landsby, og endog midt inde i Staden kan dette Præg træde frem nu og da, hvilket vil synes forklarligt, naar man hører, at Byens Fladerum udgjør 75 Kvadrat-Kilometre, dens Omkreds over 5 Mil, og at den indeslutter 151 Søer og Damme, 14 Boulevarder, 81 Pladser, 218 Hovedgader og 716 Stræder og Sidegader med 12,352 Stenhuse, 18,479 Træhuse, 7 Kathedraleer, 400 Kirker og offentlige Kapeller og 21 Klostre. Den halvt landlige Karakter, som Lubianka-Pladsen og Indgangen til Kineserkvarteret Kitaigorod gjør paa Billedet, har her ved faaet sin Forklaring; det var gennem denne Port, Kejseren holdt sit Indtog i Tirsdags, hvorpaa han efter et lille Ophold i den iberiske Gudsmoders Kapel begav sig til Himmelfartskirken (se Nr. 1230), hvor Kroningen foregaaer idag. Her afholdtes en kort Gudstjeneste, og under almindelig Klokkeringning drog saa Processionen videre til Kreml, hvor Kejseren og Kejserinden have taget Ophold i Alexandriner-Paladset.

Alt fra Oldtidens Dage have Amor og Bacchus været gode Allierede, og Forbundet varer ved endnu i vor Tid: dette faaer den galante Kyper Lejlighed til at stadfæste, da Stuepigen fra første Sal aflægger ham et Besøg i Vinkjælderen, ledsaget af sin adstadige Medtjener,

som, ude over de erotiske Illusioners Tid eller maaske endog med Trang til at søge Glæde hos Bacchus for Amors Drillerier, med Glæde følger Indbydelsen til at være Sauvegarde, hvergang den kalder ham ned i de indbydende hellige Haller.

Mangen En, som har gjort sin Bryllupsrejse til Italien og nu hele sit Liv igjennem tærer paa Minderne om de herlige Indtryk fra hine lykkelige Dage, vil vel faae et vantro Smil paa Læberne, naar han i Rejschaandbøger og Beskrivelser seer det langt nærmere liggende og dog saa lidet kjendte Amsterdam betegnet som »det nordiske Venedig«. Og dog er denne Sammenstilling ingen tom Talemaade, men har sin meget gode Grund. Ikke blot de mere end hundrede Kanaler — »Gracht-er — som dele Byen i halvfemsindstyve Øer og forbindes indbyrdes af over trehundrede Broer, dels af Træ, dels af Sten, stille den nederlandske Hovedstad Side om Side med dens mere berømte Søster i Syden, hvad Indtrykkets Ejendommelighed angaaer; ogsaa det maleriske Skue, som de vældige Husmassers kolossale Bue frembyder fra Søsiden af, giver paa sin Vis Venedig kun lidet efter, og Masteskoven paa »Het Y.«s glatte Vandspejl med dens brogede, bevægede Liv har tilmed en særlig Tiltrækning, som til sine Tidor maa kunne tiltale en moderne Følelse mere end Lagunernes døsig Ro. Hvad der hist er Drømmeliv, er her levende Virksomhed; naar der hist er Hensynen i svunden Herlighed, er der her en kraftig Nutid og en forhaabningsfuld Fremtid. Det Indre af Byen kan med sine karakteristiske gamle Bygninger ganske vist ikke kappes med Venedigs eventyrlige Paladser, men til Gjengjæld har Amsterdam heller ikke i sine nyere Dele noget af den nøgterne Stillehed, som er ejendommeligt for moderne Byer; tværtimod ere ogsaa de senere Bygninger holdte saa nær op til Renaissancens oprindelige maleriske Form, at Helheden — som det vil sees af W. Gausens Tegning — gjør en fuldt harmonisk Virkning

Det kgl. Theater. Oehlenschläger har vel neppe nogensinde tænkt sig »Yrsa« opført; dels er Vende-punktet i Tragediens Handling af en saa »heikel« Art, som Tydskerne sige, at det let kan virke lidt brutalt i den sceniske Form, og dels har den virkelige Begivenhed baade sine Forudsætninger og sin Afslutning i udenforstaaende selvstændige Digterværker, som maa være Tilskuerne præsentet, for at den fulde Forstaaelse skal kunne naaes. Ikkedestomindre maa man betragte Nationalscenens Forsøg paa at fremstille »Yrsa« og derved aabenbare sin gode Villie overfor den oehlenschlägerske Tragedie som baade anerkjendelsesværdigt og for en væsenlig Del vellykket, thi det har fremkaldt en ungdomsskøn Komposition af vor ældste Tonedigter, det har givet den oehlenschlägerske Diktion Lejlighed til at vise, hvor vidunderligt dens Sødme og Saft, dens fulde Rhythmers »os rotundum« og dens umiddelbart friske Billedsprog har formaet at overleve to Menneskealdres skiftende Smag og havde sin Skjønhed trods de nu og da fremtrædende Archaismen; og endelig har Forestillingen været en Anledning for Fru Hennings til at vise, at hun endog er istand til at for-dunkle sit hypermoderne Repertoires Sejrvindinger ved den ædle, simple Sandhed, hvormed hun fremstiller Yrsas usammensatte, i rene, klare Træk tegnede Jomfulighed, hendes Fortvivlelse og gjenvakte Selvfølelse. Alene for denne fortrinlige Ydelses Skyld bør »Yrsa« sees af Alle, som elske vor nationale Skuespilkunst.

I. P. E. Hartmanns Musik til »Yrsa« er et fornyet Vidnesbyrd om en usvækket, næsten ungdommelig Aandskrafts mærkelige Produktionsevne. Vilde man i store Træk drage Linierne for hvad der er det Bestemte for Hartmanns Musik, finder man fra hans tidligste Tid og indtil langt ind i hans Manddomsperiode to siddende Retninger, hvori hans Aand har skaffet sig Udtryk: en mere almindelig kosmopolitisk, med Paavirkning fra tydske Forbilleder, Spohr f. Ex., men ogsaa med Stenk af velske Elementer, franske og italienske, og saa en særlig nordisk. Først efterhaanden som Tiden er gaaet, Aar have lagt sig til Aar og Hartmann er indtraadt i den Aldersperiode, der for de Fleste betegner Grænsen for den frodige Produktion, har han mere og mere udskilt dette kosmopolitiske Element, stærkere og inderligere knyttet sig til en Forestillingskreds, der henter sine bedste Inspirationer fra vore Folkesange og Kæmpeviser. Kantaten til Kronprindsens Formæling og »Thrymskviden«, Kantaten til Universitetets Jubelfest og »Arkona«, fremfor noget andet »Vølvespaa« og nu sidst »Yrsa« er talende Exempler herpaa. Man behøver blot en enkelt Gang at have overværet Opførelsen af »Yrsa«, altsaa kun at have modtaget det rent foreløbige Indtryk, som Ouverturen med al Forstyrrelse af for silde komne Theatergjæster og den melo-

dramatiske Musik i selve Stykket efterlader, for at faae et tydeligt Blik herfor. Thi Hartmanns Musik har her, som næsten bestandig, den Dobbelttegenskab at kunne tilgnes i sine Hovedtræk fra første Færd af og give Stof nok for den nærmere Beskuelse. Alle ville saaledes strax glæde sig over de friske, oprindelige Ideer, hvormed Ouverturen saa klart og saa djært slaer Dramaets Hovedstemning fast, det Frejdige, Kjøkke, Vikingagtige i Hovedmotivet, og det Bløde, melodisk Glidende i Sidemotivet. Men for tilfulde at vurdere det thematiske Arbejde, denne Kontrapunktik, saa fuld af Glands og Klarhed, at al Meje og Besvær synes som blæst bort, horer der mere Fortrolighed til. Sig selv lig, dog bestandig ny, skriver Hartmann Musik, som hørte han egenlig hjemme blandt de Nye — kun hans Instrumentation, dette specifikt Moderne, minder ved den stærke Anvendelse af Strygeklangen, særligt Violinerne, om gamle Forbilleder. Motiverne fra Ouverturen komme saa senere igjen, ændrede og omformede efter Situationen, Hovedmotivet, ved Helges Landstigning fra Drageskibet, Sidemotivet, optaget af en Fløjte til Akkompagnement af Harpe og Violonceller, hvor Freja viser sig i Skyerne. Af stor, mere umiddelbart fremtrædende Virkning er Havfruekoret — det første Vers af Oehlenschlägers — mindende med sin dystre, mørke Klang om Elementer fra «Vølvespaa». Til Scenen mellem Helge og Yrsa, hvor denne rækker ham en Lædskedrik, følger Musikken de rhythmefulle Ord i en yndefuld Vexelsang. Men det gjælder om, her som andre Steder, hvor Musikken saa tilbagetrængt og diskret giver Afkald paa al selvstændig Glimren, at lytte godt efter om man ikke for Oehlenschläger skal glemme Hartmann.

Efter i længere Tid at have staaet saa meget i la suite at man ikke turde regne paa nogen stor kunstnerisk Udvikling af hendes Talent, overraskede Frøken Schreder paa en virkelig glædelig Maade ved sin Udførelse af Titelrollen i «Mignon». Der var i hendes Præstation saa meget Talent og saa megen Evne til at lade det udfolde sig efter Rollens, med hendes egen Personlighed lykkeligt harmonerende Krav, at det rigelige Bifald, der lønnede hende, stærkest og mest fortjent efter Toilet-scenen i anden Akt, ikke behøver at opfattes blot som Opmuntring til videre Arbejde. Kunde det lykkes Frøken Schreder fuldkomment at befri sin Stemme fra den hese Biklang, den let antager i Mellemtonerne, var saa meget vundet, at hun havde fuld Ret til Operapartier af lettere Art, hvortil hendes høje, lyse Sopran med dens dobbelte Fortrin i Retning af Intonation og Pronunciation giver hende en naturlig Adkomst. — Ved samme Lejlighed udførte Hr. Jerndorff Wilhelm Meisters Parti, som Skuespiller saa dygtigt, at Figuren fik baade Holdning og Liv, hvad den før har maattet savne, som Sanger saa smagfuldt og musikalsk, at Opmærksomheden kun undtagelsesvis var optaget af, at hans Stemmemidler ere mere sympatiske end store.

LITTERATUR

Rejsesæsonen nærmer sig, Planerne drefftes, Baedecker granskes, Håndschells gaadefulde Tal kombineres paakryds og tvers og Sindet stemmes lidt efter lidt til en ubestemt Forventning om Naturskønheder og Touristeventyr. Dette gunstige Tidspunkt har en vejledende Ven valgt til at møde frem med sine Bebudelser og Forjættelser, sine Minder og Oplevelser: det illustrerede Rejseværk «Schweiz i Skildringer og Billeder», et af Firmaet Engelhorns Pragtværker, der udkommer paa Forlagsbureauets Forlag i en af P. Hansen foretagen dansk Bearbejdelse af Woldemar Kadens tyske og Carl v. Friessens svenske Text; Værket er nemlig alt ifjor blevet indlemmet i vort østlige Nabolands Litteratur, og da den Textbehandling, som er bleven det til Del der, paa en heldig Maade reducerer den stundom noget for «schwungvolle» tyske Fremstilling til Dimensioner, der stemme bedre med nordisk Ædruelighed, slutter den danske Udgave sig nær til den svenske, kun med den Udvidelse, som betinges af en Tilvæxt af henimod et halvhundredes Illustrationer, som ikke findes i det svenske Værk. Illustrationsantallet i den danske Udgave er derved voxet til c. 200, deraf 48 Hellsidesbilleder af berømte tyske Kunstnere som Bauernfeind, Calame, Meyerheim, Vautier og Specht. Et Par Illustrationsprøver i dette Numer give en Forestilling om Tegningens og Udførelsens kunstneriske Værd, og med Hensyn hertil skulle vi endnu kun tilføje at Værket udkommer i 12 hurtigt paa hinanden følgende Leveringer à 1 Kr. 50 Øre.

I Fortalen til fjerde Udgave af sin «Engelsk-Dansk Ordbog» 1874 skrev Pastor S. Rosing følgende: «Denne 4. Udgave er vel noget bedre end den foregaaende, da flere Ting deri ere rettede; men derfor er den ingenlunde god nok. En Del nye Ord ere tilføjede; men derved er den ikke bleven fuldstændig. Fuldstændighed opnaaes end ikke i de største Ordbøger over et levende Sprog, dertil er Tungemaalets Rigdom for stor, hvormegret mindre kan da Fuldstændighed ventes af en lille Haandbog. Imidlertid har Ordbogen hidtil viist sig at være brugbar, men da det til en Tid Brugbare snart kan blive fortrængt af noget mere brugbart, søger den at følge med, for nogenlunde at bevare sin Brugbarhed. — Den beskedne Dom over eget Arbejdes Værd, som udtaler sig i disse Ord, fremgaaer af den sande Videnskabsmands Agtelse for den store Opgave, af hans Blik for dens Vanskeligheder; men den giver tillige langt mere end reklameagtig Selvfremhævelse, en Garanti for, at hvor Forfatteren stiller saa høje Fordringer til sig selv og anvender saa streng en Maalestok paa sit Arbejde, der vil dette yde noget Mere og Bedre, end Publikum er vant til at vente. Og at dette er Tilfældet med S. Rosings Ordbog, derom har der forlængst dannet sig en fast og bestemt Mening, som en Autoritet har givet sin værdifulde Støtte, da Prof. Stephens i sin Tid udtalte i dette Blad (Nr. 471) at Rosings Lexikon, «naar man tager det tilberedte Hensyn

til Størrelsen og til den lave Pris for et Værk, der er udarbejdet til almindelig Benyttelse og Skolebrug, saavidt mig bekendt er den bedste, nejagtigste og mest omfattende engelsk- og fremmed Ordbog i Europa eller andetsteds. Naar vi nu her anmelde Fremkomsten af den femte Udgave, behøve vi ikke at tilføje Andet, end at ogsaa denne Udgave vidner om en agtpaaivende Bestræbelse for at «følge med»; en Sammenligning mellem denne og den foregaaende Udgaves Volumen viser, at Indholdet er voxet med henvend fem Ark, ligesom Betegnelsen af Udtalen er tilføjet eller antydet ved langt flere Ord end tidligere. (Gyldendalske Boghandels Forlag).

Vejrforholdene paa Landbohøjskolen fra den 11. Maj til den 24. Mai 1883 incl.

Dato.	Middelvarme (C. o)	Højeste Varme.	Laveste Varme.	Fugtighedsgrad Kl. 8 i pCt.	Lufttryk Kl. 8 Millimeter.	Regnhøjde Millimeter.
11...	7,1	16,1	2,1	76,5	753	7,7
12...	8,2	12,0	4,7	72,5	758	0,4
13...	11,3	15,0	7,0	90,0	762	.
14...	14,2	15,5	8,1	84,0	766	.
15...	15,7	21,4	9,0	58,5	766	.
16...	16,0	22,4	8,8	62,0	767	.
17...	12,9	24,7	6,0	65,0	765	0,3
18...	9,0	19,8	3,2	71,0	762	.
19...	7,2	14,7	4,4	60,0	747	2,8
20...	10,0	12,1	4,5	?	751	1,9
21...	12,8	14,0	4,0	48,0	760	.
22...	12,6	17,2	2,5	81,5	765	.
23...	10,6	20,0	9,1	100,0	758	0,8
24...	13,9	20,1	8,6	83,0	756	.

Anm. Lufttrykket bestemmes ved Aflesning Kl. 8 Morgen.

Brevkasse.

J. S. (Holbæk). Uanvendeligt
A. de R. Vi kunne ikke strække vor Forekommenhed videre end til Meddelelsen af den første Strofe i Deres Digt; men den vil ogsaa kunne give Læserne Nok at gruble over:

Hvor Bølgen ruller svalt mod Blomsterlandets Kyst
Mod dets skjønne, sofriske, spraglede Bredder,
Hvor Havaanden hvirvles taagelig af Maanen belyst
Mod Skjærsommernattens blaahvalvede, stjernelyse Steder,
Og den duftfyldte Luft kjøler den brandende Løbe!
I de søjlefyldte Sale, under Kirkens beskyttende Tag
Dybt falder Fuldaanens Skjær gennem krystallklare Rade,
Paa Viraksskyer, blandet med Myrrhaens Duft
Midnattens hellige Sang stiger i hvileløs Flugt
Bruser og stormer mod Halvmaanens hvilede Flag.

J. B. En engelsk Sportsmand meddeler os, at den korrekte Udtale er «Bejs'ejkle» og «Trejs'ejkle», men at det daglige Sprog ofte bruger Udtalen «Bejs'ikl», «Trejs'ikl». Hvorledes man vil udtale Ordene paa Dansk, maa jo bero paa en — vel nærmest fra «Bicycle»-Klubben udgaaet — Konvention. Udtalen i M. Meyers Fremmedordbog «bisikl» er uden Spor af Hjemmel, men det nævnte Værk er da heller ikke nogen Autoritet, som De rigtig bemærker.

Redigeret af P. Hansen og C. C. Lose.

Paa vort Forlag er udkommen:
Vers og Prosa

af
Knud Lyne Rahbek.
Med en biografisk Indledning af
Fr. Winkel Horn.
Pris 1 Kr. 25 Øre. — Eleg. indb. 2 Kr.
Chr. Steen & Søn,
Kronprindsensgade 6.

Paa Undertegnede's Forlag er udkommen:
Jesu Billede.
Digt af **A. Munch.** Femte Udgave.
Pris 1 Kr., indb. 2 Kr.
Forlagsbureauet i Kjøbenhavn.

Franske Tand-
og Neglebørster hos
F. C. Vilsoët,
39, Vimmelskåftet.

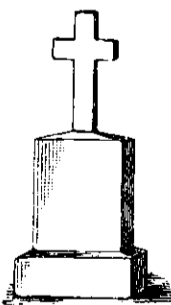
General-Agent for Danmark søges.

PUMPE-REGULATOR

til stedsevarende ensartet Forsyning af Dampkjøden; altid normal Vandstand; Sikkerhed mod Explosion; Besparelse af Brændsels-Materiale; let Indfyling.

Pris 25 Mark, Efterkrav franco.

M. Lietzmann, Königs-Wusterhausen, Preussen.

HANS & JØRGEN LARSEN'S

Stenhuggeri.

37. Griffenfeldtsgade. Kjøbenhavn N.

Største Lager af Granitmonumenter, Plader og Natursten i alle Farver, samt Marmorplader.

Ordres til Provindserne udføres prompte.

NEIENDAMS RESTAURANT FRANÇAIS,

forh. Ketts Restauration,

Hjørnet af Kongens Nytorv og I. Kongensgade,

vis à vis det Kgl. Theater,

anbefaler: Fransk Kjøkken. Udsøgte Vine. Elegante Lokaler.

Bogsamlinger samt enkelte Værker og Bøger kjøbes til antagelige Priser. M. P. Madsen, Nørregade 7. I. Sal fra 9-6. Skolebøger kjøbes ikke.

Selskabstour i Sommerferien til **Hamburg, Cassel, Thüringen, Nürnberg, Frønkiske og Sachsiske Schweiz** m. m. II Kl. Jernb. 100 Kr. Progr. faaes hos Branddirekt. Frost i Kolding.

Lager af Vaskevampe,

største og rigest assorterede Udvalg en gros & en detail,

48 St. Kongensgade 48.

Alfred G. Hassing.
Carl C. Dams Eftf.

Et rigt Udvalg af Toiletæber forefindes.

Hos **Andr. Fred. Hest & Søn** er udkommet:

200

Øvelser i Trapez

for begge Kjøen, samlede af

Krigsassessor **Poul Petersen.**

Udgivet med Understøttelse af Krigsministeriet.

Andet Tusinde.

Pris: 75 Øre.

KGL. HOF-LEVERANDEURER.

Erholdes hos d'Herr. Urtekræmmere og Materialister i Kjøbenhavn og Kjøbmænd i Provindserne til **Fabrikspriser.**

Hornmans The. berømt over hele England som den fineste og drøjest The, faaes til 4 Kr. Pdt. Nygade 1 og hos S. Lømholt, Tordenskjoldsgade 3.

SCHWEIZ

I SKILDRINGER OG BILLEDER.

Efter Woldemar Kadens tyske Text og Carl v. Friesens svenske Bearbejdelse ved

P. Hansen.

Med over 200 Illustrationer

— deraf 48 Hellsidesbilleder —

af

J. Bauernfeind, Alex. Calame, Arthur Calame, L. Dill, E. Disen, Th. von Eckenbrecher, C. Häberlin, A. Hertel, E. Heyn, C. Jungheim, Franz Meyerheim, Paul Meyerheim, Fr. Specht, B. Vautier o. f.

12 Hefter à 1 Kr. 50 Øre.

Intetsteds i Europa ere Naturskønheder af den mest forskjellige Art samlede i saa stor en Mængde og paa saa begrænset et Omraade som i Schweiz, og intet Land er derfor de Lystrejsendes Maal i saa omfattende en Grad som dette. Nutidens Færdselsmidler bruge kun halvdagen Døgn for at hensætte selv Touristen fra Norden i disse paa skiftende Indtryk saa rige Omgivelser, og i Landet selv har det aarlige Besøg af Rejsende udviklet Kommunikationsforholdene saaledes, at der i en overkommelig Tid kan aflægges Besøg baade i Øst og Vest, baade i Syd og Nord, paa Bjerge og i Dale, ved Søerne og i Byerne. Det er derfor en meget stor Del af vort rejsende Publikum, der tæller Minderne om Sommervandring i Schweiz blandt sine fyldigste Rejserindringer, og for ikke færre staaer det som et opnaaeligt Maal at komme til at gæste Schweizerlandet. For hine vil det Værk, paa hvilket der herved indbydes til Subskription, udgjøre et rigtudyret Album, der i Billedet paa Billedet fører Routens Hovedpunkter frem for deres Erindring i skjøn Anskuellighed: for de sidste vil Billedrækken og den forklarende Text blive en hjælpende Forberedelse til Touren, en tiltalende Forjættelse om dens Nydelser.

Den her foreliggende Fremstilling af „Schweiz i Skildringer og Billeder“ er nemlig en efter vore Forhold lempet Bearbejdelse af et af de betydeligste Pragtværker, der have seet Lyset i Tydskland i de senere Aar: det hos J. Engelhorn i Stuttgart udkomne „Das Schweizerland, eine Sommerfahrt durch Gebirg und Thal.“ Ved Udvalg og Indkøb af Clichéerne til det tyske Værk ere vi bleve sætte istand til at levere den danske Udgave til en Pris af 1 Kr. 50 Øre pr. Hefte, altsaa ialt 18 Kr. for det samlede Værk med mere end 200 Illustrationer, udførte af de bedste blandt den moderne tyske Kunsts Mestre, saasom Landskabsmalerne Bauernfeind, Alex. og Arthur Calame, Genremalerne Franz og Paul Meyerheim, B. Vautier, den for sine Billeder af Dyrelivet verdensbekjendte Illustrator Fr. Specht o. m. fl. Hvad Texten angaaer, vil Carl von Friesens paa Lokalstudier grundede og af Hensyn til de nordiske Landes litterale Smag ledede svenske Bearbejdelse af den bekjendte Touristskribent Woldemar Kadens tyske Fremstilling blive lagt til Grund for den danske Udgave, dog med den Udvidelse, der betinges af denne Udgaves Forøgelse med endel i den svenske Oversættelse ikke medtagne Illustrationer.

Værket falder i følgende Hovedafsnit:

Indledning.

Landet mod Øst mellem Søerne. Ved Bodensøen — I det høje Säntis' Land — Walensøen — Ved Zürichersøens Bredder.

I Skovkantonerne. (Fra Einsiedeln til Altdorf — I Uris Bjerge — Strejttog i Unterwalden — Luzern og dets Omgivelser — Op paa Rigi! — Fra Basel til Bern — Berner Oberland — Fra Böödeli — Hejere op!).

Landet mod Vest ved Søerne. („Sorte Bjerge“ og sollyse Strande — Fra Genfersøen til „Islandet“).

Kanton Wallis. (Rhönedalen — Fra Sidedalene).

Det gamle Rhätien (Fra St. Gotthard ned til Søerne).

Det italienske Schweiz. (Fra St. Gotthard ned til Chur — Fra Chur til Splügen og Bernardino — Gjenem Engadin og — ud!).

Blandt de 48 Hellsidesbilleder nævne vi:

Rhinfaldet ved Schaffhausen (E. Heyn) — St. Gallen (E. Heyn) — Zürich (E. Heyn) — Vierwaldstättersøen ved Flüelen (Calame) — Udsigt fra Hotel Schweizerhof i Luzern (E. Heyn) — Udsigt fra Rigi (Alb. Hertel) — Wengersalp, Wetterhorn, Schreckhorn (Calame) — Vinhestfest i Vevey (K. Häberlin) — Glacier de Bossons og Montblanc (Calame) — Simplonvejen (L. Dill) — Rhönegletscheren (Th. Eckenbrecher) — Via Mala (Th. Eckenbrecher) — Berninafaldet (L. Dill).

SCHWEIZ

I SKILDRINGER OG BILLEDER

vil udkomme i 12 Leveringer (hver paa 24 Sider) i Folioformat à 1 Kr. 50 Øre. Første Levering er udkommen og forefindes i alle Boglader; anden Levering udkommer i Juni, og Fortsættelsen vil blive udgivet i hurtig paa hinanden følgende Hefter, saa at hele Værket kan foreligge komplet til førstkommande Jul.

Subskription, der er bindende for hele Værket, modtages i alle Boglader i Danmark og Norge.

Forlagsbureauet i Kjøbenhavn.

(O. H. Delbanco. G. E. C. Gad. F. Hegel. C. C. Lose.)

Från Lars Hökerbergs förlag i Stockholm utkommer i dessa dagar:

Första häftet af

VERDANDI.

Tidskrift för ungdomens målsmän och vänner i hem och skola.

Utgifvare: Uffe och Lars Hökerberg.

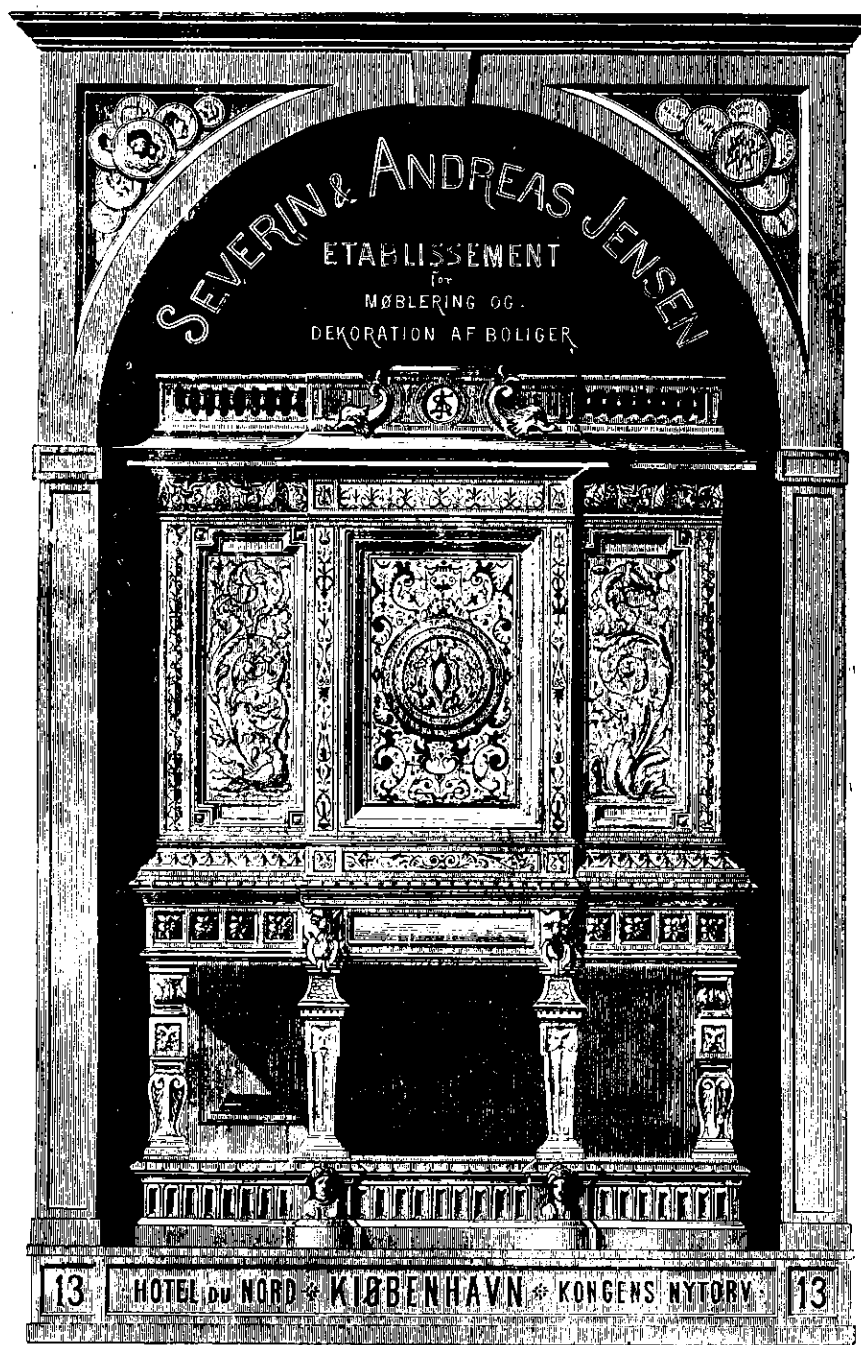
Afsigten med denna tidskrift är att deri erbjuda en plats för offentlig diskussion af principer och utbyte af erfarenheter inom undervisning och uppfostran. Flere kända förmågor och högt uppburne skolmän hafva ock till detta företag utlofvat sitt benägna bistånd. Genom lättlastare uppsatser i pedagogiska spörsmål afse utgifvarne jämväl att med denna tidskrift kunna väcka och nära intresset för dessa ej blott bland lärare och lärarinnor, men ock bland den bildade allmänheten öfver hufvud, hvilken ju till stor del utgöres af föräldrar och andra ungdomens målsmän.

VERDANDI utgifves med sex häften för året, hvartera om minst 3 oktavar. Arspriset 3 kronor 75 öre. Prenumeration mottages å postanstalt eller i bokhandel. Lösa häften säljas å 75 öre.

Första häftet, som till påseende kan erhållas i bokhandeln, innehåller följande uppsatser: Vägen till ett nationellt skolsystem af Quisque. — Om språkundervisning, af Uffe. — Om historiens betydelse för undervisningen, af O. S. — Tankar om skolundervisningen i modersmålet, af Isidor Flodström.

Hankö Bad og Kystsanatorium

den sydlige Del af Kristianfjorden i Norge. Behageligt Klima, Naaleskove og Skjærgaardsnatur. Villae eller enkelte Værelser tilleje. Oplysninger ved Badets Læge, Dr. A. Magelssen, Adresse: Kristiania, senere Hankø.

Værkstederne ere i Aar betydeligt udvidede, og arbejdes der nu, foruden paa sædvanlig Maade, tillige med de nyeste og bedste Maskiner.

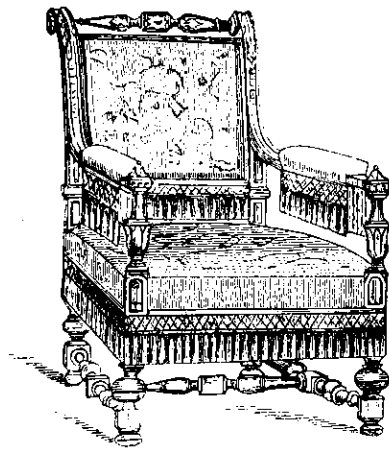
BILLARDE fabrikeres i alle Størrelser og Finheder, deriblandt Spiseborde, der tillige kan bruges som Billarder.

J. E. KNOCK & Co

15 Bredgade 15.

MEUBELBAZAR.

Grundlagt 1858.

Etablissementet udfører alt til Tapetserer- og Dekorationsfaget Henhørende. Paatager sig fuld-tændig Meublering af hele Lejligheder.

Stort Lager af Egtræes Meubler, saavel antike som udkaarne. Største Oplag af Salon- og Kabinets-Meubler, saavel i sort Pæretre som Mahogni- og Nøddetræ, samt polstrede Sofaer og Stole. — Rigt Udvalg af Soveværelses-Meublementer i alle Genres, saavel polerede som malede.

For Arbejdets udmærkede Beskaffenhed garanteres.

Tand-Klinik.

St. Kongensg. 19. Søgndage 11-3

Tandoperationer (særligt Plombering), Regulering af Tandskiftet samt Indsætning af kunstige Tænder.

Benjamin Olsen,
Læge, specielt Tandlæge.

**MAGASIN
du
NORD**

anbefaler

færdigsyet Linned, Sengellinned, Dækketøj,
Senge og Senge-Artikler

til

Brude-Udstyr.

Alt Damelinned, saavel haand- som maskinsyet, forarbejdes paa vore egne Systuer efter de nyeste Pariser-Modeller. Vi fabrikere de væsenligste Artikler til Senge, Linned og Dækketøj i vor egen Fabrik. Paa Bestilling indvæves Navn og Vaaben.

Prøver fra tidligere Leverancer henligge til behageligt Eftersyn.

Enhver Artikel sælges under fuldstændig Garanti.

Th. Wessel & Vett.